

Etsivä nuorisotyö 2015

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016:28

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry
ja opetus- ja kulttuuriministeriö

Etsivä nuorisotyö 2015

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016:28

Ruth Bamming, Valtakunnallinen työpajayhdistys ry
Merja Hilpinen, opetus- ja kulttuuriministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö / Undervisnings- och kulturministeriet

PL / PB 29

00023 Valtioneuvosto / Statsrådet

<http://www.minedu.fi/OPM/julkaisut>

Taitto / Ombrytning: Valtioneuvoston hallintoyksikkö / Statsrådets förvaltningsenhet, Teija Metsänperä

ISBN 978-952-263-418-4 (PDF)

ISSN 1799-0351 (PDF)

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja /

Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2016:28

Alkusanat

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tehtävänä on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivä nuorisotyö tarjoaa nuorelle yksilöllistä tukea ja ohjausta, ja se perustuu vapaaehtoisuuteen. Etsivän nuorisotyön ydinelementtejä ovat kohtaaminen, kokonaisvaltaisuus ja luottamus. Opetus- ja kulttuuriministeriö on tukenut etsivää nuorisotyötä vuodesta 2008 lähtien.

Etsivästä nuorisotyöstä säädetään nuorisolaissa (2006/72). Lain mukaan etsivä nuorisotyö, kuten muukin nuorisotyö ja -politiikka, kuuluu kunnan tehtäviin. Laissa säädetään myös tietojen luovuttamisesta etsivää nuorisotyötä varten sekä etsivää nuorisotyötä varten luovutettujen tietojen käsittelystä. Uuden nuorisolain, joka korvaa voimassa olevan nuorisolain vuodelta 2006, on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2017.

Tämä raportti on kooste opetus- ja kulttuuriministeriön valtakunnallisesta etsivän nuorisotyön kyselystä vuodelta 2015. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry (TPY) toteutti kyselyn yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa. Kyselyyn vastasi 234 organisaatiota.

Elokuu 2016

Ruth Bamming, Valtakunnallinen työpajayhdistys ry
Merja Hilpinen, opetus- ja kulttuuriministeriö

Sisällys

1.	Etsivä nuorisotyö Suomessa	7
2.	Yhteenvedo etsivästä nuorisotyöstä vuonna 2015	8
3.	Tavoitetut nuoret vuosina 2010–2015	9
	Mitä kautta nuoret tavoitettiin.....	11
	Tavoitettujen nuorten koulutustaustat	13
	Nuorten elämäntilanne, toimeentulo ja asumistilanne	14
	Nuoret toimenpiteissä	18
	Nuorten tarinat	21
4.	Etsivät nuorisotyöntekijät vuonna 2015	24
	Työntekijöiden työkokemus	24
	Työntekijöiden koulutustausta	26
	Toimialueen laajuus ja organisoitujen koko	27
	Viranomaiskontaktit ja informaatiotilaisuudet	28
	Etsivän nuorisotyön yhteistyökumppanit ja yhteistyön sujuvuus	30
	Etsivät nuorisotyöntekijät edustettuina yhteistyöryhmissä	32
	Etsivän nuorisotyön edustus kuntien lakisääteisessä ohjaus- ja palveluverkostossa (Nuorisolaki 20.8.2010/693 § 7a)	34
	Etsivän nuorisotyön osallistuminen Time out! Aikalisä! -toimintaan.....	35
	Etsivän nuorisotyön kustannukset ja valtionavustukset vuonna 2015	37
	Asiakashallinta- tai tilastointijärjestelmä.....	38
5.	Valtionavustuksella tuetun etsivän nuorisotyön kattavuus 2016	39

Taulukkoluetelo:

Taulukko 1: Yhteenveto etsivästä nuorisotyöstä vuonna 2015	8
Taulukko 2: Tavoitetut nuoret sukupuolen ja ikäryhmän mukaan vuonna 2015	10
Taulukko 3: Tavoitetut nuoret ikäryhmän mukaan vuonna 2015 maakunnittain	10
Taulukko 4: Mitä kautta tavoitetut nuoret tulivat / ohjautuivat etsivän nuorisotyön piiriin vuosina 2011–2015	12
Taulukko 5: Tavoitettujen nuorten koulutustaustat 2010–2015	13
Taulukko 6: Toimenpiteet, joihin nuoria on ensisijaisesti ohjattu vuosina 2012–2015	19
Taulukko 7: Toimenpiteet, joihin nuoria on ohjattu prosessin aikana vuosina 2010–2015	20
Taulukko 8: Etsivät nuorisotyöntekijät vuosina 2014–2015	24
Taulukko 9: Etsivän nuorisotyön kustannukset ja valtionavustus vuonna 2015	37
Taulukko 10: Onko organisaatiossanne käytössä jokin asiakashallinta- tai tilastointijärjestelmä?	38

Kuvaluettelo:

Kuva 1: Tavoitetut nuoret sukupuolen ja ikäryhmän mukaan vuosina 2010–2015.....	9
Kuva 2: Mitä kautta tavoitetut nuoret tulivat / ohjautuivat etsivän nuorisotyön piiriin vuosina 2010–2015	12
Kuva 3: Nuorten elämäntilanne tavoittamisen aikaan vuonna 2015.....	15
Kuva 4: Nuorten elämäntilanne tavoittamisen aikaan vuosina 2010–2015	15
Kuva 5: Nuorten pääasiallinen toimeentulo tavoittamisen aikaan vuonna 2015	16
Kuva 6: Nuorten pääasiallinen toimeentulo tavoittamisen aikaan vuosina 2010–2015.....	16
Kuva 7: Nuorten asumistilanne tavoittamisen aikaan vuonna 2015.....	17
Kuva 8: Nuorten asumistilanne tavoittamisen aikaan vuonna 2014, AVI-alueittain.....	17
Kuva 9: Kuinka pitkään työntekijä on työskennellyt organisaatiossa vuosina 2012–2015	25
Kuva 10: Työntekijöiden työkokemus nuorten parissa työskentelystä.....	25
Kuva 11: Etsivien nuorisotyöntekijöiden koulutustausta vuosina 2014–2015.....	26
Kuva 12: Etsivien nuorisotyöntekijöiden ammattinimike vuosina 2014–2015	26
Kuva 13: Toimialueen laajuus: Kuntien määrä, joille etsivä nuorisotyö tarjoaa palveluja vuosina 2014–2015	27
Kuva 14: Etsivän nuorisotyön organisaation kautta tavoitetut nuoret vuosina 2014–2015	27
Kuva 15: Etsivän nuorisotyön henkilöstön kokonaismäärä (htv) vuosina 2014–2015.....	27
Kuva 16: Arvio viranomaiskontaktien määrästä per organisaatio vuosina 2014–2015	28
Kuva 17: Arvio viranomaiskontaktien kokonaismäärästä vuosina 2009–2015	28
Kuva 18: Informaatiotilaisuuksien kautta tavoitetut nuoret vuonna 2015.....	29
Kuva 19: Informaatiotilaisuuksien tyypit.....	29
Kuva 20: Etsivän nuorisotyön yhteistyökumppanit ja yhteistyön sujuvuus vuonna 2015	31
Kuva 21: Etsivät nuorisotyöntekijät edustettuina monialaisissa (asiakas)yhteistyöryhmissä	32
Kuva 22: Etsivän nuorisotyöntekijän osallistuminen oppilashuoltoryhmiin	32
Kuva 23: Etsivän nuorisotyön edustus kuntien lakisääteisessä ohjaus- ja palveluverkostossa (Nuorisolaki 20.8.2010/693 § 7a)	34
Kuva 24: Etsivien osallistuminen Time out! Aikalisä! -toimintaan	36
Kuva 25: Time out! Aikalisä! -koulutukseen osallistuneet etsivät.....	36
Kuva 26: Kutsunnoissa mukana olleet etsivät	36
Kuva 27: Etsivän nuorisotyön kustannukset vuonna 2015.....	37
Kuva 28: Valtionavustuksella tuetun etsivän nuorisotyön kattavuus 2016	39

1. Etsivä nuorisotyö Suomessa

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota mahdollisuus turvalliseen ja luottamukselliseen aikuiskontaktiin. Etsivä nuorisotyö etsii nuoren kanssa ratkaisuja nuoren pulmiin ja kysymyksiin sekä auttaa nuorta saavuttamaan tarvitsemansa palvelut.

Etsivän nuorisotyön ensisijaisena tehtävänä on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivä nuorisotyö tavoittaa myös 29-vuotiaita ja sitä vanhempia, mutta he eivät ole mukana tämän tilaston kokonaislaskelmissa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) myönsi avustusta etsivään nuorisotyöhön ensimmäisen kerran vuonna 2008. Vuoden 2008 valtion budjetissa 2,5 miljoonan euron määräraha kohdennettiin niiden etsivän nuorisotyön ammattilaisten palkkaukseen, joiden työ liittyy nuorten työpajatoiminnan kokonaisuuteen.¹ Vuonna 2015 opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä määräraha oli hieman yli 13 miljoonaa euroa, joka oli noin neljä prosenttia enemmän kuin vuonna 2014. Vuonna 2016 määräraha oli noin 12,5 miljoonaa euroa.

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry (TPY) toteuttaa etsivän nuorisotyön valtakunnallisen kyselyn yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa. Vuonna 2015 kysely toteutettiin osana OKM:n rahoittamaa TPY:n tiedonhallinnan kehittämiskokonaisuutta. Kaikilla OKM:n avustusta saavilla organisaatiolla on velvollisuus vastata kyselyyn. Tämä raportti esittelee kyselyn tulokset. Kysely toteutetaan yhteistyössä PARent-järjestelmän kanssa, jota yli 90 prosenttia vastaajista käyttää tilastojärjestelmään. Vuoden 2015 kyselyn tulokset ovat saatavilla myös nuorisotilasto.fi -verkkosivustossa. Vertailukelpoisuuden takia tässä raportissa on huomioitu myös yksi organisaatio, joka ei saa valtionavustusta, mutta on vastannut kyselyyn ja raportoinut nuorten tietoja.

Kyselyillä tuotettu tilastollinen tieto tarvitsee rinnalleen myös laadullista aineistoa. Määrällinen mittaaminen ei välttämättä anna kokonaisvaltaista kuvaa etsivän nuorisotyön vaikuttavuudesta.² OKM:n rahoittamassa TPY:n määräraikaisessa Tiedonhallinnan kehittämiskokonaisuudessa (2014–2015) on luotu laadullinen mittari, jonka tarkoituksena on tuottaa tietoa nuorten saamista kokemuksista etsivästä nuorisotyöstä ja sen sosiaalisesti vahvistavasta vaikutuksesta. Mittari käsittää sosiaalisen vahvistumisen viisi osa-aluetta, joita ovat itsetuntemus ja -luottamus, sosiaaliset taidot, arjen hallinta, opiskelu- ja työelämävalmiudet sekä elämänhallinta ja tavoitteellisuus. Sovari-mittarin sisältöä on kehitetty yhteistyössä kentän toimijoiden kanssa.

Vuoden 2015 etsivän nuorisotyön Sovari-pilottitulosten mukaan 86 % asiakasnuorista on kokenut sosiaalista vahvistumista etsivältä nuorisotyöntekijältä saamansa tuen myötä. Useimmat kyselyyn vastanneet ovat saaneet samanaikaisesti tukea moniin asioihin elämäntilanteessaan. Vastanneista 74 % on löytänyt etsivän nuorisotyön tuella itselleen sopivan polun eteenpäin. Lähes kaikki nuoret ovat olleet tyytyväisiä saamaansa tukeen. Pilottikyselyn mukaan etsivässä nuorisotyössä toteutuvat hyvin sen keskeiset

¹ Walldén, Jaana & Häggman, Erik (2008) **Etsivä työparitoiminta -raportti 1/2008. Nuorten työpajatoimintaan liittyvä etsivä työ.** Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö.
www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Nuoriso/nuorisotyoen_kohteet_ja_rahoitus/etsiva_nuorisoty/liitteet/etsivanuorisoty/2008.pdf (Viitattu 18.7.2013.)

² Puuronen, Anne (2014) **Etsivän katse – Etsivä nuorisotyö ammattina ja ammattialan kehittäminen – näkökulmia käytännön työstä.** Helsinki: Nuorisotutkimusseura/Nuorisotutkimusverkosto.

periaatteet: sujuva yhteydenotto ja luottamuksen kehittyminen nuoren ja etsivän nuorisotyöntekijän välillä saavat arvosanan 4,7 asteikolla 1-5. Etsiviltä on saatu tukea erityisesti tavoitteiden asettamiseen, tulevaisuuden suunnitteluun, henkiseen jaksamiseen ja muiden palveluiden käyttöön. Etsivän nuorisotyön pilottikyselyyn osallistui 348 nuorta 50 sellaisen kunnan alueelta, jossa tehdään etsivää nuorisotyötä.³

2. Yhteenveto etsivästä nuorisotyöstä vuonna 2015

Kyselyyn vastasi 234 organisaatiota (Taulukko 1). 555 etsivää nuorisotyöntekijää tavoitti noin 18 900 nuorta. Tavoitetuilla nuorilla tarkoitetaan niitä nuoria, joiden kanssa etsivä nuorisotyöntekijä on käynyt keskustelua henkilökohtaisella tasolla, esimerkiksi selvittänyt nuoren kanssa hänen elämäntilannettaan ja tuen tarpeitaan. Tavoitetuista nuorista noin 13 760 (73 %) oli toimenpiteissä ja noin 4 700 nuorta (25 %) ei ollut vielä toimenpiteissä. Hieman suurempi osa tavoitetuista nuorista odotti vuoden lopussa vielä pääsyä toimenpiteisiin kuin vuotta aikaisemmin. Vain pieni osa tavoitetuista nuorista kieltäytyi yhteistyöstä kokonaan (2 %).

Alueelliset tulokset on luokiteltu etsivän nuorisotyön organisaation kotikaupungin mukaan. Tässä raportissa ei ole huomioitu sitä, että osa organisaatiosta palvelee myös toisessa maakunnassa. Etelä-Suomessa, Lapissa ja Pohjois-Suomessa nuorten määrä etsivän nuorisotyön piirissä kasvoi, kun sitä vastoin muilla AVI-alueilla nuorten määrä pienentyi.

Taulukko 1: Yhteenveto etsivästä nuorisotyöstä vuonna 2015

AVI/ Maakunta	Yhteydenotot	Tavoitetut nuoret	Toimen- piteissä	Henkilökunta		Vastaajat	Myönnettyt valtionavustuk- set 2015 ¹⁾
	nuorten määrä			työntekijöiden määrä	henkilö- työvuosi (htv)	määrä	
Etelä-Suomi	10 113	6 775	4 585	171	135	59	3 770 678
Etelä-Karjala	393	288	183	16	13	8	330 000
Kanta-Häme	671	524	425	20	12	9	333 700
Kymenlaakso	598	398	267	13	11	4	363 178
Päijät-Häme	990	714	549	22	17	10	495 000
Uusimaa	7 461	4 851	3 161	100	82	28	2 248 800
Itä-Suomi	3 413	2 330	1 634	81	68	40	1 820 600
Etelä-Savo	1 111	767	616	27	21	13	584 350
Pohjois-Karjala	878	517	351	14	13	9	330 000
Pohjois-Savo	1 424	1 046	667	40	34	18	906 250
Lappi	1 213	903	629	36	29	19	860 000
Lappi	1 213	903	629	36	29	19	860 000
Lounais-Suomi	2 779	1 905	1 336	66	52	30	1 560 000
Satakunta	1 025	678	501	19	18	11	555 000
Varsinais-Suomi	1 754	1 227	835	47	33	19	1 005 000
Länsi-Sisä-Suomi	6 672	4 864	3 878	138	116	59	3 545 000
Etelä-Pohjanmaa	968	755	539	24	23	10	690 000
Keski-Pohjanmaa	656	488	452	12	11	5	331 250
Keski-Suomi	1 998	1 431	1 258	38	30	17	1 021 250
Pirkanmaa	2 350	1 702	1 214	51	41	20	1 141 250
Pohjanmaa	700	488	415	13	11	7	361 250
Pohjois-Suomi	2 565	2 129	1 696	63	50	27	1 535 608
Kainuu	477	358	286	16	13	8	392 000
Pohjois-Pohjanmaa	2 088	1 771	1 410	47	37	19	1 143 608
Suomi	26 755	18 906	13 758	555	449	234	13 091 886

³ Lisätietoa: <http://www.tpy.fi/kehittaminen/laatutyo/laadullinen-mittaristo/>

1) Opetus- ja kulttuuriministeriö (link: http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Nuoriso/nuorisotyoen_kohteet_ja_rahoytus/etsiva_nuorisotyoy/liitteet/Etsiva_nuorisotyoy_2015.pdf)
Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

3. Tavoitetut nuoret vuosina 2010–2015

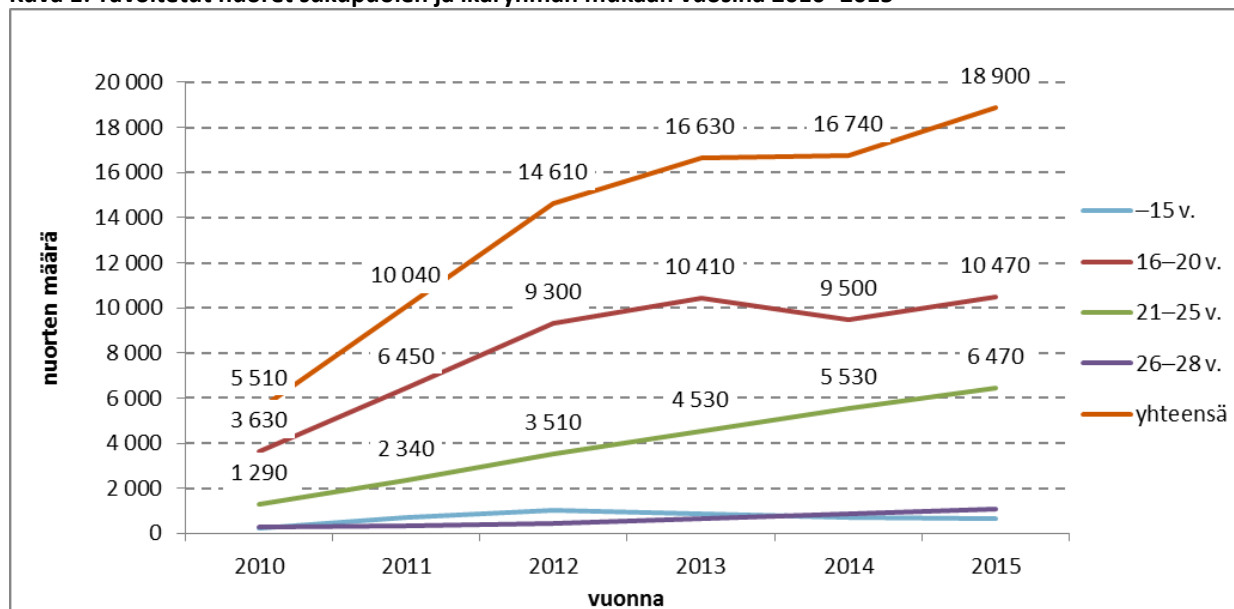
Etsivän nuorisotyön tavoittamien nuorten määrä on kasvanut vuodesta 2010 lähtien (Kuva 1), ja sen rooli nuorten palvelujärjestelmässä on vahvistunut. Etsivän nuorisotyön tavoittamien nuorten määrän kasvu on hidastunut vuodesta 2013 vuoteen 2014, sillä jo vuonna 2013 melkein kaikissa kunnissa tehtiin etsivää nuorisotyötä, ja sen ensimmäinen laajentumis- ja kehittämisvaihe on ohi. Etsivä nuorisotyö kasvoi vuodesta 2014 vuoteen 2015 taas voimakkaammin. Yksi syy tähän voi olla, että etsivien rooli on selkiintynyt.

”Etsivä nuorisotyö on löytänyt paikkansa ja roolinsa nuorten palvelukentässä. Esimies sekä viranomaiset tietävät, millaisissa tilanteissa meihin olla yhteydessä.”

Etsivä nuorisotyö tavoittaa selkeästi parhaiten 16–20 ja 21–25 -vuotiaiden kohderyhmät (Taulukko 2). Etsivän nuorisotyön tavoittamista nuorista noin 90 % oli iältään 16–25-vuotiaita. Etsivän nuorisotyön piirissä on enemmän miehiä kuin naisia kaikissa ikäryhmissä, mutta alle 20-vuotiaiden ikäryhmissä sukupuolet jakautuvat tasaisemmin. Pohjois-Suomessa, Itä-Suomessa ja Lapissa tavoitetut nuoret ovat hieman nuorempia kuin muilla AVI-alueilla (Taulukko 3).

Tavoitettujen nuorten ikäjakauma vaikuttaa etsivän nuorisotyön luonteeseen. Koska yli 20-vuotiaiden osuus on kasvanut, tavoitetuilla nuorilla on yhä useammin suoritettuna ammatillinen perustutkinto, tavoitetut nuoret asuvat aikaisempaa harvemmin vanhempiensa luona tai käyvät peruskoulua.

Kuva 1: Tavoitetut nuoret sukupuolen ja ikäryhmän mukaan vuosina 2010–2015

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Taulukko 2: Tavoitetut nuoret sukupuolen ja ikäryhmän mukaan vuonna 2015

Ikä	Yhteensä		Miehet		Naiset		Miesten ja naisten osuus (%) vuonna 2015
	määrä	ikäryhmän osuus %	määrä	miesten osuus %	määrä	naisten osuus %	
-15 v.	662	3,5	349	52,7	313	47,3	52,7 47,3
16-20 v.	10 473	55,4	5 835	55,7	4 638	44,3	55,7 44,3
21-25 v.	6 469	34,2	3 967	61,3	2 502	38,7	61,3 38,7
26-28 v.	1 095	5,8	678	61,9	417	38,1	61,9 38,1
Ei rek. tietoa	205	1,1	124	60,5	81	39,5	60,5 39,5
Yhteensä	18 904	100	10 953	57,9	7 951	42,1	57,9 42,1
Tiedoksi: 29 v. ja vanhempi	327	-	182	55,7	145	44,3	55,7 44,3

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Taulukko 3: Tavoitetut nuoret ikäryhmän mukaan vuonna 2015 maakunnittain

AVI / Maakunta	-15 vuotta		16-20 vuotta		21-25 vuotta		26-28 vuotta		Ei tietoa		yhteensä		tiedoksi: 29 v. ja
	määrä	osuus %	määrä	osuus %	määrä	osuus %	määrä	osuus %	määrä	osuus %	määrä	osuus %	määrä
Etelä-Suomi	161	2,4	3 919	57,8	2 284	33,7	318	4,7	93	1,4	6 775	100,0	92
Etelä-Karjala	11	3,8	142	49,3	118	41,0	16	5,6	1	0,3	288	100,0	8
Kanta-Häme	8	1,5	274	52,3	184	35,1	37	7,1	21	4,0	524	100,0	9
Kymenlaakso	6	1,5	227	57,0	115	28,9	24	6,0	26	6,5	398	100,0	7
Päijät-Häme	13	1,8	387	54,2	286	40,1	21	2,9	7	1,0	714	100,0	3
Uusimaa	123	2,5	2 889	59,6	1 581	32,6	220	4,5	38	0,8	4 851	100,0	65
Itä-Suomi	162	7,0	1 273	54,6	750	32,2	108	4,6	37	1,6	2 330	100,0	45
Etelä-Savo	58	7,6	434	56,6	242	31,6	28	3,7	5	0,7	767	100,0	10
Pohjois-Karjala	44	8,5	305	59,0	147	28,4	20	3,9	1	0,2	517	100,0	5
Pohjois-Savo	60	5,7	534	51,1	361	34,5	60	5,7	31	3,0	1 046	100,0	30
Lappi	79	8,7	483	53,5	285	31,6	49	5,4	7	0,8	903	100,0	8
Lappi	79	8,7	483	53,5	285	31,6	49	5,4	7	0,8	903	100,0	8
Lounais-Suomi	35	1,8	1 030	54,1	687	36,1	135	7,1	18	0,9	1 905	100,0	45
Satakunta	17	2,5	406	59,9	216	31,9	38	5,6	1	0,1	678	100,0	18
Varsinais-Suomi	18	1,5	624	50,9	471	38,4	97	7,9	17	1,4	1 227	100,0	27
Länsi- ja Sisä-Suomi	111	2,3	2 505	51,5	1 852	38,1	372	7,6	24	0,5	4 864	100,0	108
Etelä-Pohjanmaa	13	1,7	395	52,3	273	36,2	71	9,4	3	0,4	755	100,0	19
Keski-Pohjanmaa	14	2,9	307	62,9	136	27,9	31	6,4	-	-	488	100,0	16
Keski-Suomi	60	4,2	749	52,3	511	35,7	104	7,3	7	0,5	1 431	100,0	29
Pirkanmaa	18	1,1	747	43,9	777	45,7	148	8,7	12	0,7	1 702	100,0	34
Pohjanmaa	6	1,2	307	62,9	155	31,8	18	3,7	2	0,4	488	100,0	10
Pohjois Suomi	114	5,4	1 263	59,4	611	28,7	113	5,3	26	1,2	2 127	100,0	29
Kainuu	53	14,8	189	52,8	86	24,0	29	8,1	1	0,3	358	100,0	8
Pohjois-Pohjanmaa	61	3,4	1 074	60,7	525	29,7	84	4,7	25	1,4	1 769	100,0	21
Suomi	662	3,5	10 473	55,4	6 469	34,2	1 095	5,8	205	1,1	18 904	100,0	327

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Mitä kautta nuoret tavoitettiin

Etsivän nuorisotyön piiriin nuoret tulevat hyvin erilaisten ohjaavien tahojen kautta. Joka kolmas nuori tulee etsivään nuorisotyöhön oppilaitoksen kautta (Taulukko 4). Erityisesti toisen asteen ammatilliset koulut työskentelevät tiiviisti yhdessä etsivien nuorisotyöntekijöiden kanssa. Vuodesta 2011 vuoteen 2015 niiden nuorten osuus, jotka tulevat etsivään nuorisotyöhön oppilaitoksen kautta, on pienentynyt. Sen sijaan yhä suurempi osuus nuorista oli ottanut suoraan (osa kavereiden tai sukulaisten avulla) yhteyttä etsiviin nuorisotyöntekijöihin. Sosiaali- ja terveystoimi, nuorisotyö, työpajat, työ- ja elinkeinohallinto sekä puolustusvoimat tekevät myös yhteistyötä etsivän nuorisotyön kanssa.

Paikallinen yhteistyöverkosto vaikuttaa paljon siihen, miten hyvin ja millaisessa elämäntilanteessa nuoret saavat yhteyden etsiviin. Paikallinen toimiva oppilaitosyhteistyö näkyy opiskelijoiden osuuden kasvuna tavoitettujen nuorten joukossa.

”Eri oppilaitoksissa henkilöstö tietää hyvin vaihtelevasti etsivästä nuorisotyöstä, joten tuntuu, että on täysin henkilöstä kiinni, kulkeutuuko tieto mahdollisista keskeyttäjästä etsivälle asti.”

”Loistavan yhteistyöverkoston avulla (TE-toimisto, kunnan kuntouttava työtoiminta, sosiaalitoimi, koulut, kuraattorit, poliisi, mielenterveystoimisto) nuorten edun mukainen tukeminen on mahdollista.”

”Työvoimatoimiston kanssa yhteistyö on sujunut moitteetta vaikka henkilö, jonka kanssa yhteistyötä teemme ei ole edes samalla paikkakunnalla. Yhteys puhelimitse ja sähköpostilla toimii kyllä hienosti ja saamme nuorten asioita hoidettua hyvin.”

”Haasteellisuutta on osoittanut mm. tiedonkulku sosiaalitoimen ja Ohjaamon kanssa sekä asiakkaiden tavoittamisessa eri yhteistyötahojen kautta. Haasteellisuuteen vaikuttaa etsivän nuorisotyöntekijän vaihdos ja päivittämättömät yhteystiedot.”

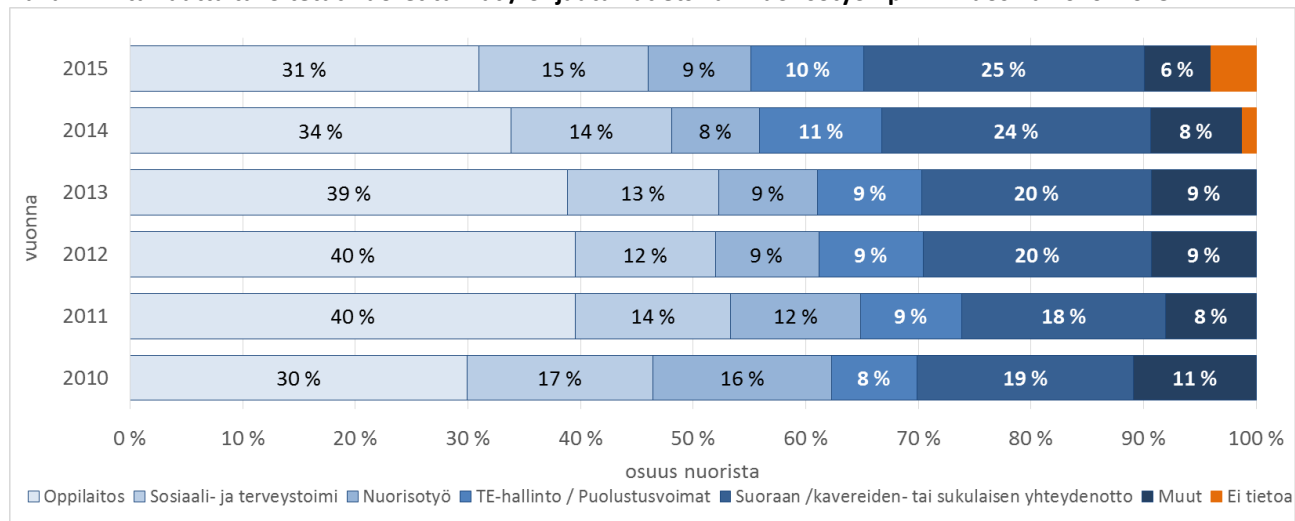
”Niiden nuorten määrä on kasvanut, jotka ottavat suoraan yhteyttä etsivään nuorisotyöhön, mikä on hyvä. Nuorten mielenterveysongelmat ja pitkät sairaslomat / osa-ajaeläkkeet huolestuttavat ja saavat miettimään, onko nuorten kuntouttaminen riittävän tehokasta. Nyky-yhteiskunnassa ei ole enää avustavia töitä, joista saisi palkkaa ja vaatimukset työstä suoriutumiseen ei olisi niin kovat.”

”Pieni paikkakunta, josta lähimpään kaupunkiin, työvoimatoimistoon, ammattikouluun, Kelaan ym. on matkaa 50 km tuottaa oman haasteensa. Toisaalta pienellä paikkakunnalla on helppo tehdä yhteistyötä eri tahojen kanssa, kun kaikki tuntevat toisensa.”

”Työvoimahallinnon kautta tulevien nuorien määrä on edelleen hyvin pieni tai lähes olematon, vaikka tukea tarvitsevia nuoria heidänkin palveluiden piirissä on varmasti useita. Näiden nuorien kohdalla työvoimahallinnon edustajat voisivat rohkeammin tarjota etsivien palveluita, varsinkin pitkäaikaistyöttömien nuorien kohdalla.”

”Kun TE-palvelut ovat karanneet pois paikkakunnalta, niin nuoren asiaa hoitavan henkilön tapaaminen ei ole mahdollista kuin puhelimitse. Nuori ei jaksakaan tai ei osaa monestikaan hoitaa asioitaan netin kautta ja jokin tärkeä asia jää hoitamatta. Palvelupuhelimeen jonotus ei ole nykykuoren mielestä laatuaiakaa.”

Kuva 2: Mitä kautta tavoitetut nuoret tulivat / ohjautuivat etsivän nuorisotyön piiriin vuosina 2010–2015

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Taulukko 4: Mitä kautta tavoitetut nuoret tulivat / ohjautuivat etsivän nuorisotyön piiriin vuosina 2011–2015

ohjaava taho	2011		2012		2013		2014		2015	
	määrä	osuus	määrä	osuus	määrä	osuus	määrä	osuus	määrä	osuus
Oppilaitos	3 970	39,5 %	5 778	39,5 %	6 459	38,9 %	5 657	33,8 %	5 849	30,9 %
Peruskoulu	1 182	11,8 %	1 601	11,0 %	1 471	8,8 %	887	5,3 %	1 026	5,4 %
Lukio	271	2,7 %	452	3,1 %	621	3,7 %	641	3,8 %	534	2,8 %
Toinen aste ammatillinen koulutus	2 517	25,1 %	3 725	25,5 %	4 367	26,3 %	4 129	24,7 %	4 128	21,8 %
Muu oppilaitos*	*	*	*	*	*	*	*	*	161	0,9 %
Sosiaali- ja terveystoimi	1 384	13,8 %	1 816	12,4 %	2 230	13,4 %	2 398	14,3 %	2 854	15,1 %
Sosiaalitoimi	1 121	11,2 %	1 431	9,8 %	1 725	10,4 %	1 805	10,8 %	2 082	11,0 %
Terveystoimi	263	2,6 %	385	2,6 %	505	3,0 %	593	3,5 %	772	4,1 %
Nuorisotyö	1 161	11,6 %	1 344	9,2 %	1 463	8,8 %	1 302	7,8 %	1 716	9,1 %
Nuorisotyö	392	3,9 %	514	3,5 %	557	3,4 %	496	3,0 %	327	1,7 %
Katutyö	142	1,4 %	141	1,0 %	133	0,8 %	118	0,7 %	126	0,7 %
Toinen etsivä nuorisotyö*	*	*	*	*	*	*	*	*	580	3,1 %
Työpaja	627	6,2 %	689	4,7 %	773	4,7 %	688	4,1 %	683	3,6 %
TE-hallinto / Puolustusvoimat	897	8,9 %	1 356	9,3 %	1 539	9,3 %	1 816	10,8 %	1 892	10,0 %
Työ- ja elinkeinohallinto	634	6,3 %	740	5,1 %	925	5,6 %	1 003	6,0 %	1 114	5,9 %
Puolustusvoimien/ kutsuntojen / siviilipalveluksen kautta, (Time Out)	263	2,6 %	616	4,2 %	614	3,7 %	813	4,9 %	778	4,1 %
Suoraan /kavereiden- tai sukulaisen yhteydenotto	1 821	18,1 %	2 960	20,3 %	3 382	20,3 %	3 994	23,9 %	4 710	24,9 %
Vanhempien /sukulaisen yhteydenotto	496	4,9 %	743	5,1 %	918	5,5 %	962	5,7 %	1 154	6,1 %
Kavereiden yhteydenotto	267	2,7 %	291	2,0 %	384	2,3 %	339	2,0 %	358	1,9 %
Nuorten yhteydenotto sähköisen median kautta	155	1,5 %	329	2,3 %	353	2,1 %	560	3,3 %	576	3,0 %
Nuorten suoran yhteydenotto	903	9,0 %	1 597	10,9 %	1 727	10,4 %	2 133	12,7 %	2 622	13,9 %
Muut	808	8,0 %	1 360	9,3 %	1 550	9,3 %	1 371	8,2 %	1 123	5,9 %
Ei vielä rekisteröityä tietoa	-	-	-	-	-	-	202	1,2 %	761	4,0 %
Kaikki yhteensä	10 041	100 %	14 614	100 %	16 623	100 %	16 740	100 %	18 905	100 %

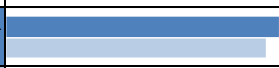

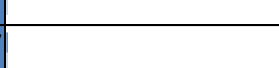

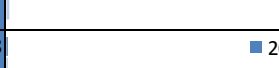

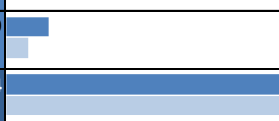
*vuoden 2015 alkaen

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Tavoitettujen nuorten koulutustaustat

Suurin osa tavoitetuista nuorista (63 %) on suorittanut vain peruskoulun. Vielä peruskoulua käyvien nuorten osuus on pienentynyt (6 %) ja entistä suuremmalla osalla tavoitetuista nuorista on joko aloitettuna tai suoritettuna ammatillinen perustutkinto, lukio tai jatkokoulutus.

Taulukko 5: Tavoitettujen nuorten koulutustaustat 2010–2015

Koulutustausta	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Nuorten koulutustausta etsivässä nuorisotyössä vuosina 2014-2015
	määrä (osuus %)						
Korkeintaan peruskoulu	4 640 (81,1 %)	8 071 (80,4 %)	12 132 (83,0 %)	13 022 (78,3 %)	12 623 (75,4 %)	13 251 (70,1 %)	
Peruskoulussa tai keskeytynyt	606 (10,6 %)	939 (9,4 %)	1 408 (9,6 %)	1 251 (7,5 %)	1 083 (6,5 %)	1 270 (6,7 %)	
Peruskoulussa	519 (9,1 %)	788 (7,8 %)	1 234 (8,4 %)	1 080 (6,5 %)	910 (5,4 %)	1 079 (5,7 %)	
Peruskoulu keskeytynyt	87 (1,5 %)	151 (1,5 %)	174 (1,2 %)	171 (1,0 %)	173 (1,0 %)	191 (1,0 %)	
Peruskoulu suoritettu	4 034 (70,5 %)	7 132 (71,0 %)	10 724 (73,4 %)	11 771 (70,8 %)	11 540 (68,9 %)	11 981 (63,4 %)	
Peruskoulu suoritettu	1 609 (28,1 %)	2 450 (24,4 %)	3 343 (22,9 %)	3 080 (18,5 %)	2 411 (14,4 %)	2 616 (13,8 %)	
Suorittamassa lukiota	156 (2,7 %)	273 (2,7 %)	437 (3,0 %)	498 (3,0 %)	572 (3,4 %)	617 (3,3 %)	
Lukio keskeytynyt	118 (2,1 %)	300 (3,0 %)	536 (3,7 %)	670 (4,0 %)	698 (4,2 %)	602 (3,2 %)	
Suorittamassa ammatillista perustutkintoa	740 (12,9 %)	1 089 (10,8 %)	1 595 (10,9 %)	2 059 (12,4 %)	2 329 (13,9 %)	2 637 (13,9 %)	
Keskeytynyt ammatillinen perustutkinto	1 411 (24,7 %)	3 020 (30,1 %)	4 813 (32,9 %)	5 464 (32,9 %)	5 530 (33,0 %)	5 509 (29,1 %)	
Lukio suoritettu tai ylioppilas	166 (2,9 %)	287 (2,9 %)	399 (2,7 %)	574 (3,5 %)	682 (4,1 %)	776 (4,1 %)	
Ammatillinen perustutkinto suoritettu	449 (7,8 %)	779 (7,8 %)	1 156 (7,9 %)	1 708 (10,3 %)	1 953 (11,7 %)	2 441 (12,9 %)	
Keskeytynyt korkeakoulu	26 (0,5 %)	52 (0,5 %)	90 (0,6 %)	104 (0,6 %)	128 (0,8 %)	114 (0,6 %)	
Korkeakoulu suoritettu	9 (0,2 %)	17 (0,2 %)	21 (0,1 %)	42 (0,3 %)	53 (0,3 %)	77 (0,4 %)	
Muu koulutus	107 (1,9 %)	139 (1,4 %)	166 (1,1 %)	339 (2,0 %)	170 (1,0 %)	138 (0,7 %)	
Lähtömaassa suoritettu koulutus/tutkinto	56 (1,0 %)	62 (0,6 %)	50 (0,3 %)	51 (0,3 %)	46 (0,3 %)	48 (0,3 %)	
Ei tietoa	271 (4,7 %)	634 (6,3 %)	600 (4,1 %)	787 (4,7 %)	1 085 (6,5 %)	2 059 (10,9 %)	
Yhteensä	5 724 (100 %)	10 041 (100 %)	14 614 (100 %)	16 627 (100 %)	16 740 (100 %)	18 904 (100 %)	
							
							

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Nuorten elämäntilanne, toimeentulo ja asumistilanne

Etsivän nuorisotyön työntekijät pyrkivät tavoittamaan syrjäytymisvaarassa olevia nuoria. Työntekijöiden haasteena ovat usein nuorten mielenterveys- ja päihdeongelmat. Osa etsivistä kokee, että yhä useammalla nuorella erilaiset ongelmat kasaantuvat ja luottamuksen syntyminen on haastavaa.

”Etsivät ovat huolissaan nuorten kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista ja toimintakyvyn tasosta.”

”On useita tapauksia, joissa nuoret miehet ovat jääneet kotiin, osaamatta hakeutua työhön, opintoihin tai sosiaalisen piiriin.”

”Niiden nuorten määrä on kasvanut, jotka ottavat suoraan yhteyttä etsivään nuorisotyöhön, mikä on hyvä. Nuorten mielenterveysongelmat ja pitkät sairaslomat / osa-aikaeläkkeet huolestuttavat ja saavat miettimään, onko nuorten kuntouttaminen riittävän tehokasta.”

Etsivän nuorisotyön tilastotieto kattaa myös nuorten tilanteen yhteistyön alkaessa.⁴ Noin puolet tavoitetuista nuorista on ollut työttömiä vuodesta 2010. Yhä suurempi osa heistä, 65 prosenttia on ollut vuonna 2015 työttömäksi ilmoittautuneena. Tavoitetuista nuorista 33 prosenttia käy joko peruskoulua tai opiskelee muussa oppilaitoksessa (Kuva 3). Lapissa sekä Itä-Suomessa, missä tavoitettujen alle 16-vuotiaiden ikäryhmä on isompi kuin muilla AVI-alueilla, myös peruskoulua käyvien osuus on vähän suurempi (10,6 %) kuin valtakunnallisesti (5,6 %).

Vain viidelle prosentille tavoitetuista nuorista palkka on pääasiallinen toimentulon lähde. Vanhempien rooli on yhä pienempi. Kuitenkin edelleen etsivän nuorisotyön asiakkaista suuri osa on nuoria, jotka asuvat vielä vanhempiensa luona ja tulevat toimeen vanhempien tuloilla. Lähes 30 prosenttia saa tukea vanhemmilta. Etsivät nuorisotyöntekijät auttavat nuorta hakemaan oikeita tukia. Kyselyn toimeentulo-osiossa tuli esille, että monet tavoitetuista nuorista ovat olleet ns. tuloloukussa, eli he eivät saa enää opintotukea, mutta eivät ole vielä oikeutettuja työttömyysturvaan ja he hakevat toimeentulotukea.

Pääkaupunkiseudulla asumistilanne on ylipäätään haastavampi kuin muualla maassa. Esimerkiksi pääkaupunkiseudulla vain 29 prosenttia tavoitetuista nuorista asuu omassa vuokra-asunnossa tai omassa omistusasunnossa (koko maa: 45 %). Kun koko maassa noin kaksi prosenttia tavoitetuista nuorista on ollut asunnottomia, pääkaupunkiseudulla osuus on ollut 6 prosenttia.

”Kohtuuhintaisten pienten vuokra-asuntojen löytäminen on hyvin haastavaa. Helsingissä on paljon nuoria, jotka joutuvat asumaan tahtomattaan vanhempiensa tai tuttavien luona sillä sopivia asuntoja ei yksinkertaisesti ole tarpeeksi tarjolla.”

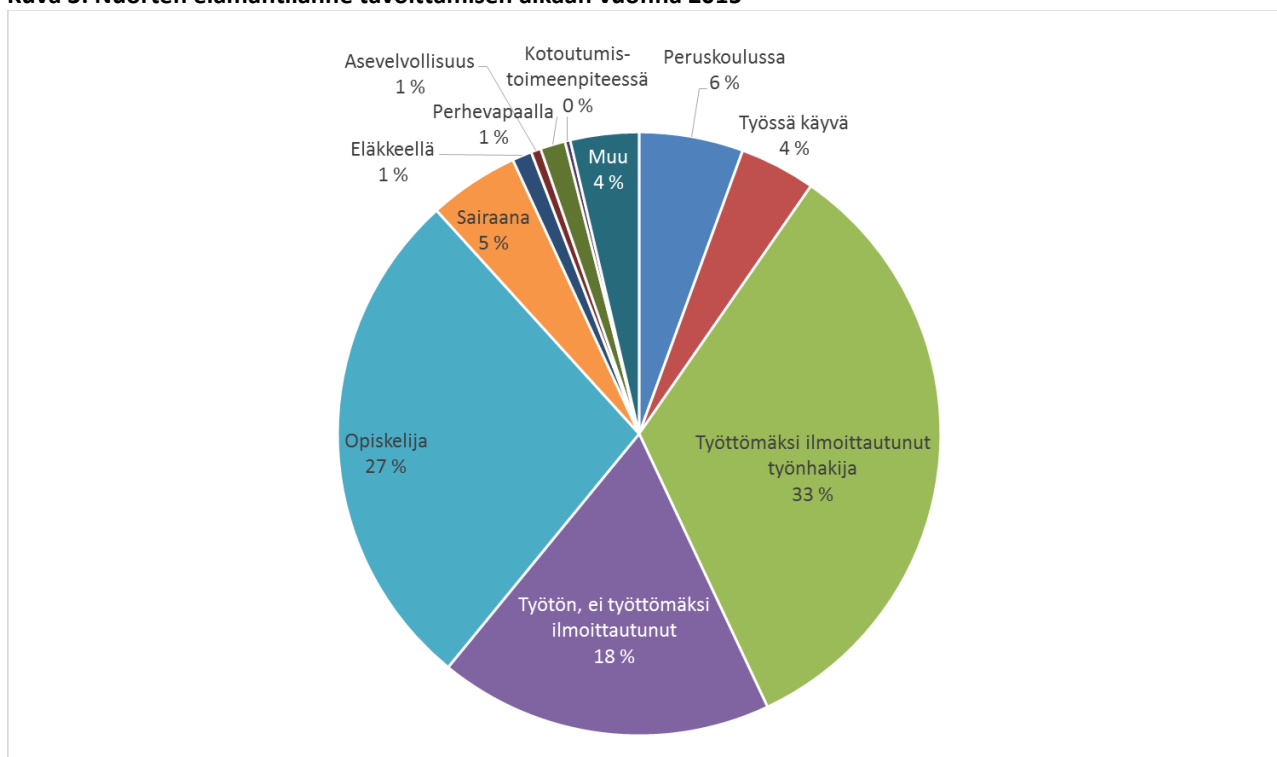
”Omassa asunnossa asuvilla on usein toimeentulo-ongelmia.”

”On tarvetta saada alueelle päihdepalveluita sellaisille yli 20-vuotiaille nuorille, joilla ei ole vielä tarvetta A-klinikan palveluille. Ohjautuvuus työpajoille voisi olla nykyistä joustavampaa. Osalla nuorista on tarvetta erityisoppilaitoksen koulutukselle, mutta sitä ei paikkakunnalla ole ja nuorella ei ole uskallusta muuttaa toiselle paikkakunnalle yksin. Aktivointisuunnitelmat pitäisi saada nopeammin. Monilla nuorilla tosi monta eri koulutusalan aloitusta, silti omaa alaa

⁴ Tässä kappaleessa sivuutetaan nuoret, joiden kohdalla rekisteritiedot ovat puutteelliset. Elämäntilanne, asumismuoto ja toimeentuloasiat eivät tule välttämättä esille ensimmäisissä keskusteluissa, ja myöhemmin työntekijä ei aina muista asiaa merkitä. Sen vuoksi rekisteristä puuttuu tästä kohdasta paljon tietoja.

ei löydy. Nuorten tilanteiden monihaasteisuus, paljon hoidettavia asioita. Nuoren kotona maatumisen mahdollistuu, koska rahaa tulee, mutta itse ei tarvitse aktivoitua.”

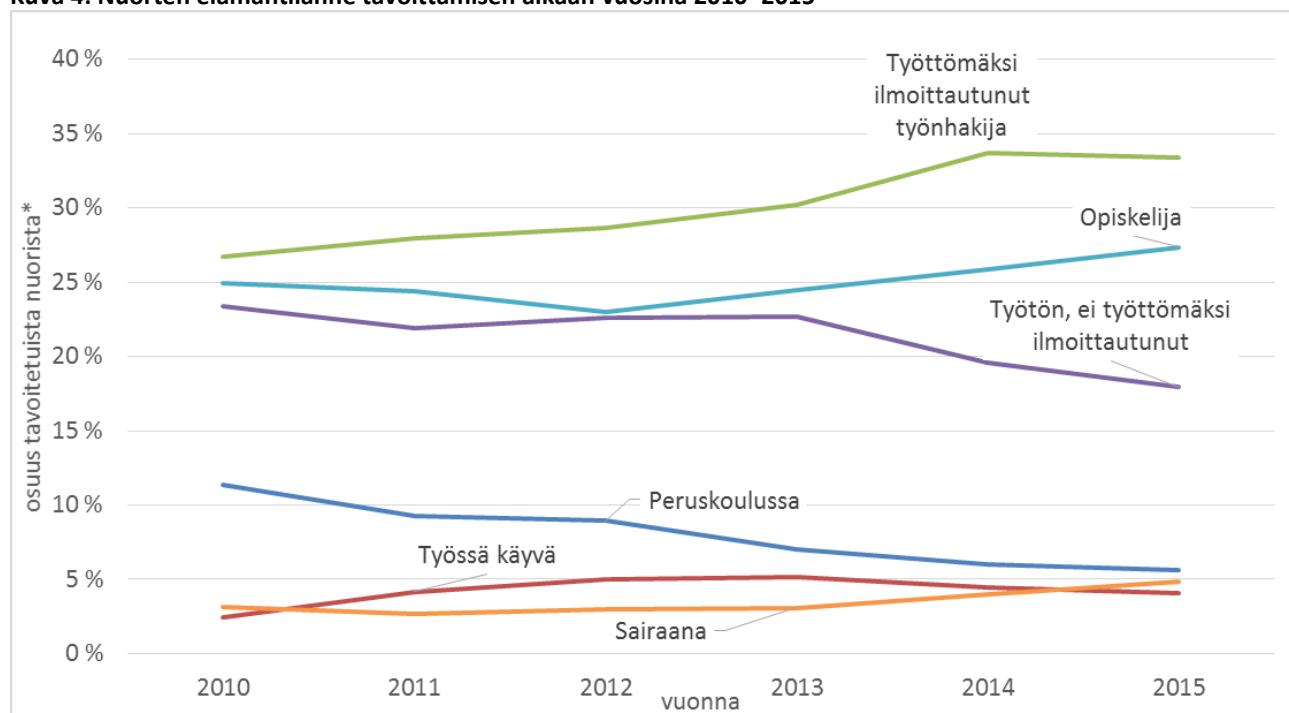
Kuva 3: Nuorten elämäntilanne tavoittamisen aikaan vuonna 2015

n = 2015: 16349 (Nuorten määrä ilman ”ei tietoa”)

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

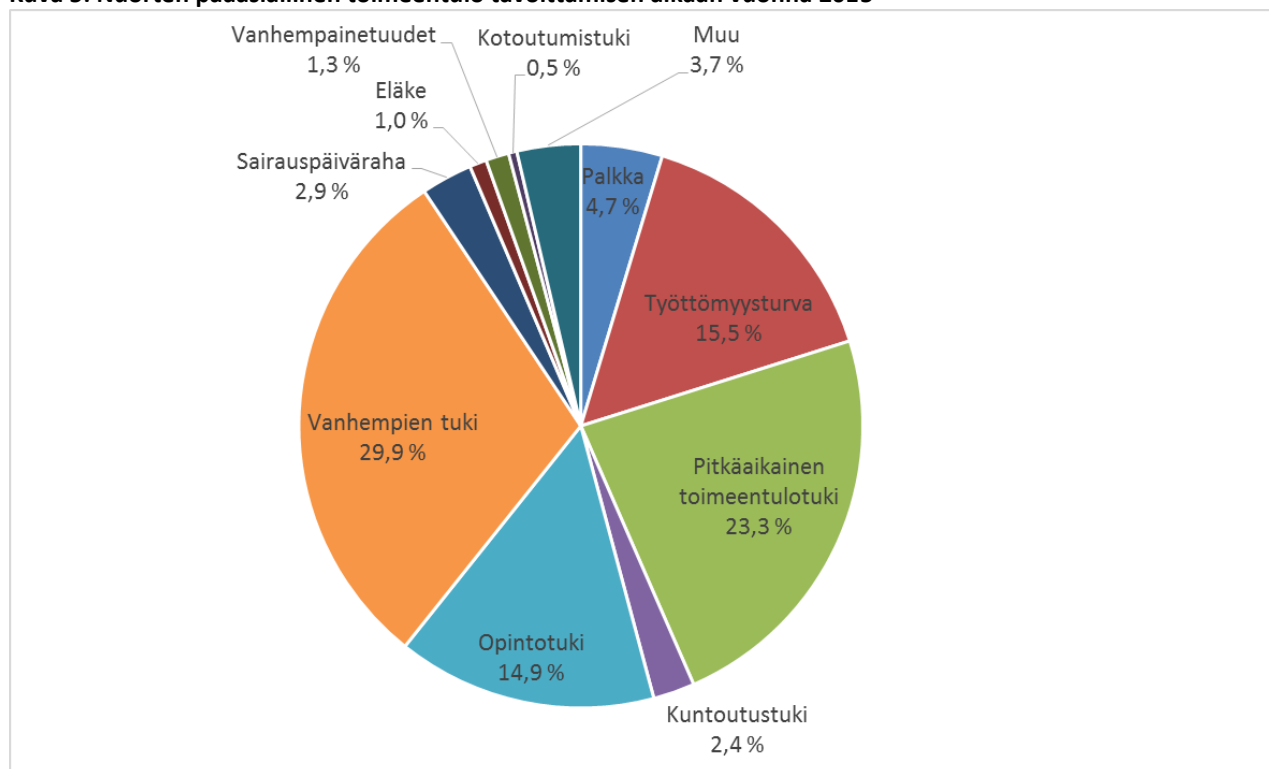
Kuva 4: Nuorten elämäntilanne tavoittamisen aikaan vuosina 2010–2015

Nuorten määrä ilman ”ei tietoa” n = 2010: 5365; 2011:9168; 2012: 13104; 2013:15047; 2014: 15332; 2015: 16347

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

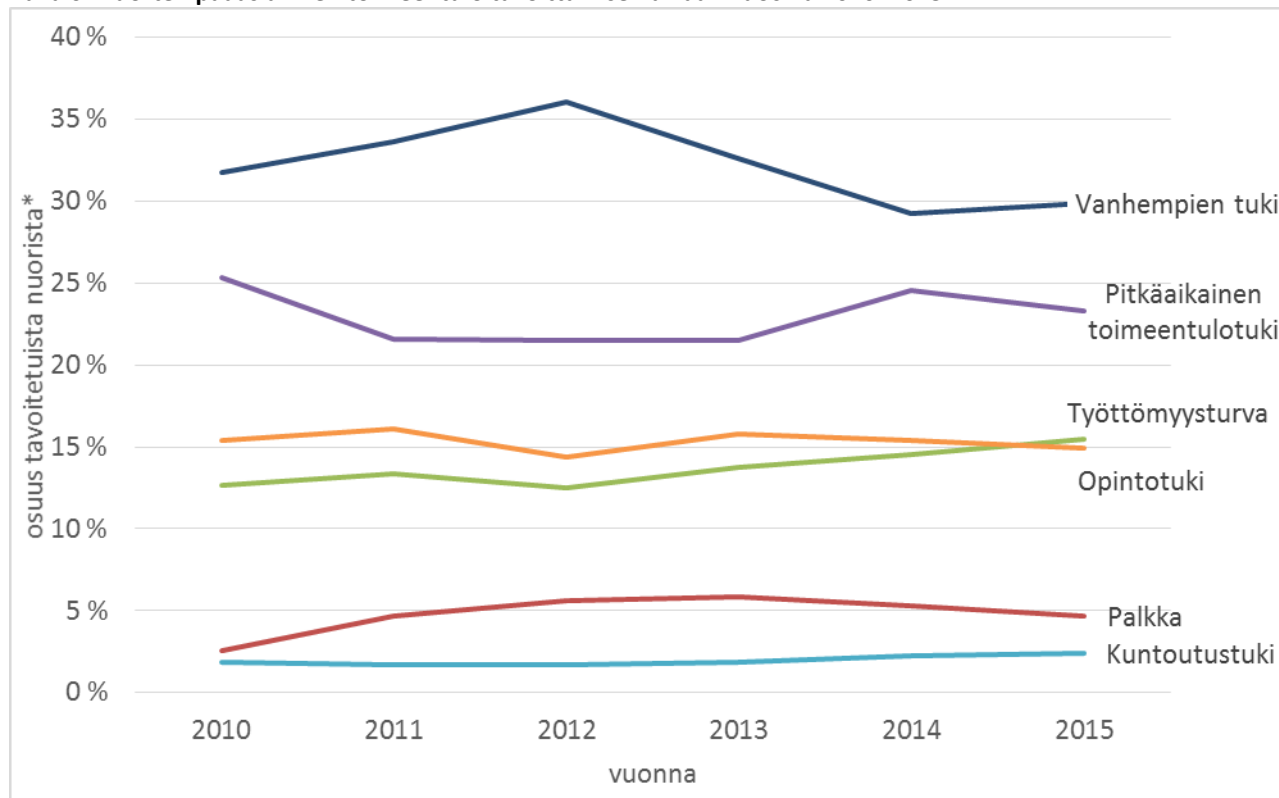
Kuva 5: Nuorten pääasiallinen toimeentulo tavoittamisen aikaan vuonna 2015

n = 2015: 14243 (Nuorten määrä ilman ”ei tietoa”)

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallinen etsivän nuorisotyön kysely)

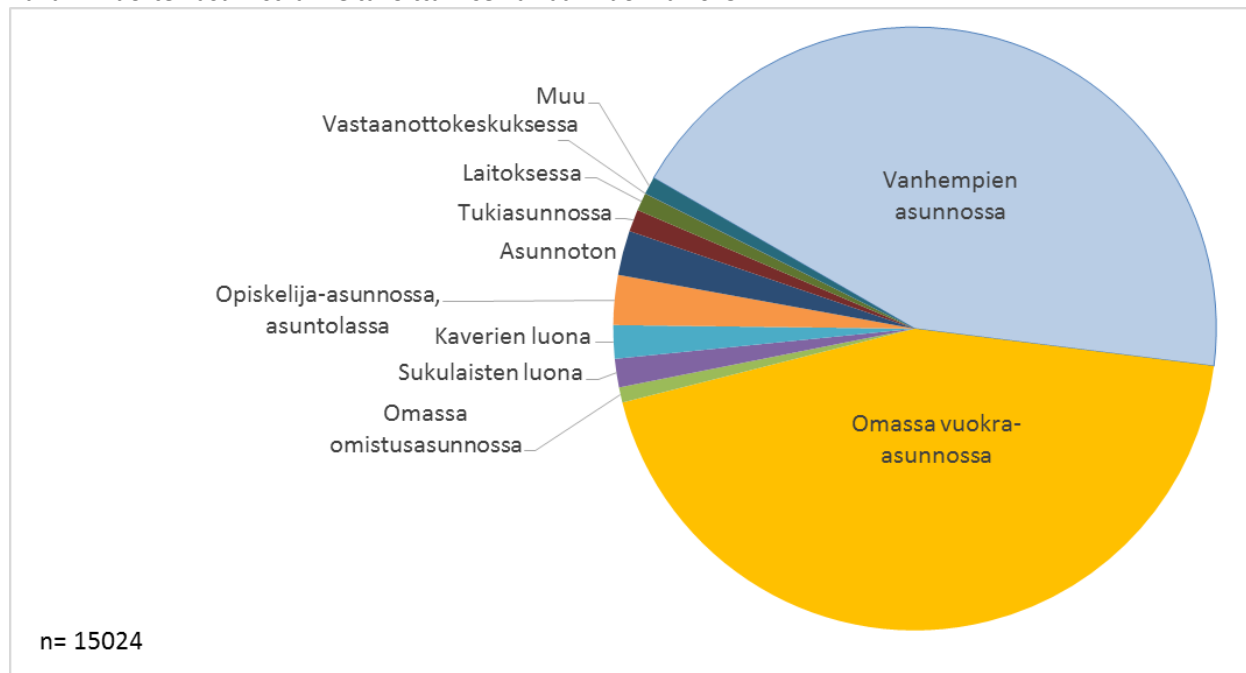
Kuva 6: Nuorten pääasiallinen toimeentulo tavoittamisen aikaan vuosina 2010–2015

Nuorten määrä ilman ”ei tietoa” n = 2010: 4939; 2011: 8195; 2012: 11747; 2013: 13466; 2014: 13620; 2015: 14243

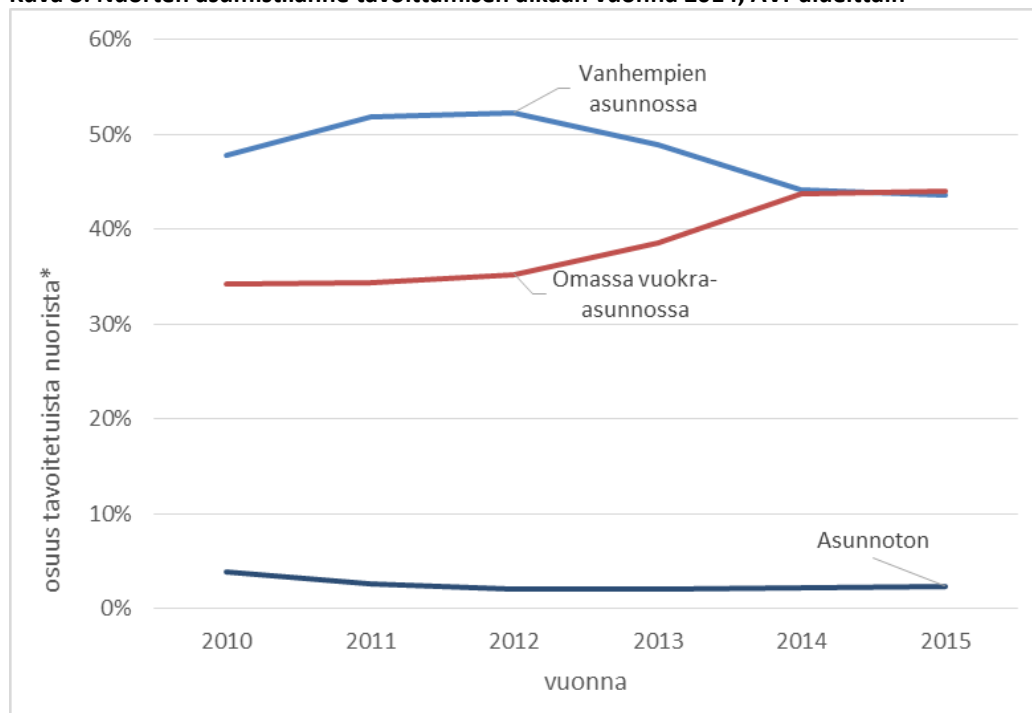
Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Kuva 7: Nuorten asumistilanne tavoittamisen aikaan vuonna 2015

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Kuva 8: Nuorten asumistilanne tavoittamisen aikaan vuonna 2014, AVI-alueittain

Nuorten määrä ilman "ei tietoa" n = 2010:5024; 2011:8541; 2012: 12309; 2013:14098; 2014: 14383; 2015: 15024

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Nuoret toimenpiteissä

Etsivän nuorisotyöntekijät ohjaavat nuoria monipuolisesti eri palveluihin ja toimenpiteisiin. Nuoria ohjattiin ensisijaisesti sosiaali- ja terveystoimen palveluihin (15,2 %) sekä opintoihin (26,5 %) ja työhön liittyviin toimenpiteisiin (26,1 %) (Taulukko 6). Joitakin nuoria ei ohjattu palveluihin. Nuorta ei välttämättä ole ohjattu mihinkään palveluun, vaan neuvonta, ohjaus ja tulevaisuuden suunnittelu sekä tsemppaus ovat olleet ensisijaisia asioita asiakassuhteessa. Tämä näkyy myös aiempien vuosien kommenteissa. Etsivän nuorisotyön asiakkuus itsessään on arvioitu ensisijaiseksi toimenpiteeksi 1700 nuorelle.

Joidenkin vastaajien mukaan ensisijaisen toimenpiteen nimeäminen voi olla vaikeaa, koska useimmiten nuoren tilanne vaatii ohjauksia useaan palveluun, jotka voivat olla nuoren tilanteessa keskenään yhtä tärkeitä ja kiireellisiä.

Taulukosta Taulukko 7 näkyy, että toimentuloon liittyvät palvelut muodostavat tärkeimmän yksilöllisten toimenpiteiden joukon, pois lukien etsivän nuorisotyön asiakkuus.

”Enemmän on kyse siitä, että miten nuori saadaan motivoitumaan ottamaan apua vastaan, kuin palveluihin pääsemisestä.”

”Edelleen suurena haasteena ovat mielenterveyspalvelut. Liian moni nuori ei pääse hoidon piiriin tai ei hyödy tarjotusta palvelusta.”

”Kunnan pienuus - loppuu ohjauksen aiheet kesken ja maksupolitiikka on hankala; kuka kustantaa ja mitä. Työpajojen puute - minne ohjata nuorta, jolla ei ole valmiuksia mennä töihin, mutta kunnalla ei myöskään ole tarjota kuntouttavaa työtoimintaa tai työkokeilupaiikkoja.”

”Harrastemahdollisuuksien tarjoaminen nuorille on auttanut montaa nuorta sosiaalisten tilanteiden pelkojen lieventämisessä ja yksinäisyyden ehkäisemisessä.”

”Jatko-ohjaus välillä erittäin haastavaa, varsinkin nuorten päihde- ja mielenterveys- ja kuntoutuspalveluiden saatavuus huonontunut viime vuosina entisestään. Tämä tietenkin heijastuu automaattisesti etsivän työn asiakkuuksien keston.”

”Nuorten sitoutuminen toimintaan on vaikeutunut entisestään. Lisäksi nuoret ovat yhä enemmän moniongelmaisia ja luottamuksen syntyminen on haastavaa. Pitkäjänteinen työ ja eteneminen askel kerrallaan ovat toiminnan perusta.”

”Asiakkaat ovat pääsääntöisesti miehiä, joten työpajalla puu- ja entisöinti alkaa olla niin täynnä, että uusille nuorille ei tahdo olla tilaa. Kyseessä, kun on vielä 3 kunnan yhteinen työpaja.”

Taulukko 6: Toimenpiteet, joihin nuoria on ensisijaisesti ohjattu vuosina 2012–2015

Ensisijainen toimenpide	Nuoret toimenpiteissä							
	2012		2013		2014		2015	
	määrä	osuus %	määrä	osuus %	määrä	osuus %	määrä	osuus %
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	1 476	13,5	1 966	16,0	2 047	16,7	2 093	15,2
Mielenterveyspalvelut	458	4,2	627	5,1	724	5,9	770	5,6
Päihdekuntoutus	186	1,7	222	1,8	214	1,7	184	1,3
Terveyskeskuksen palvelut	168	1,5	191	1,6	219	1,8	235	1,7
Sosiaalitoimen palvelut	664	6,1	926	7,5	890	7,3	904	6,6
Liikunta-, nuoriso- ja vapaa-ajan palvelut	424	3,9	536	4,4	630	5,1	350	2,5
Opinnot	3 995	36,6	3 513	28,5	3 128	25,5	3 648	26,5
Peruskoulun opintoja	542	5,0	382	3,1	330	2,7	259	1,9
Ohjaava ja valmistava ammatillinen koulutus / Valma-koulutus	326	3,0	316	2,6	175	1,4	223	1,6
Muut nivelvaiheen opinnot ¹⁾	-	-	-	-	-	-	49	0,4
Lukion opinnot	241	2,2	228	1,9	222	1,8	217	1,6
Aloittanut ammatilliset perusopinnot	807	7,4	845	6,9	720	5,9	588	4,3
Jatkanut ammatillisia perusopintoja	934	8,6	1 167	9,5	1 072	8,7	935	6,8
Muut ammatilliset opinnot	81	0,7	151	1,2	147	1,2	94	0,7
Hakenut opiskelemaan / ohjattu koulupaikan haussa	640	5,9	424	3,4	462	3,8	752	5,5
Oppisopimuskoulutus ¹⁾	-	-	-	-	-	-	125	0,9
Muu opiskelut ¹⁾	-	-	-	-	-	-	406	3,0
Työhön liittyvät toimenpiteet	3 526	32,3	3 971	32,3	3 646	29,7	3 594	26,1
TE-toimisto työkokeilu	953	8,7	977	7,9	944	7,7	915	6,7
TE-toimiston muut palvelut	596	5,5	735	6,0	700	5,7	738	5,4
Työpaja	1 314	12,0	1 496	12,2	1 325	10,8	1 273	9,3
Työhön	517	4,7	681	5,5	677	5,5	668	4,9
Työelämävalmennus ³⁾	146	1,3	82	0,7	-	-	-	-
Muut toimenpiteet	1 620	14,8	1 975	16,1	1 652	13,5	3 569	25,9
Etsivän nuorisotyön asiakkuus ¹⁾	-	-	-	-	-	-	1 790	13,0
Starttivalmennus ¹⁾	-	-	-	-	-	-	208	1,5
Asumiseen liittyvät palvelut ¹⁾	-	-	-	-	-	-	473	3,4
Armeija/ siviilipalvelu	109	1,0	145	1,2	86	0,7	105	0,8
Muut toimenpiteet	1 511	13,8	1 830	14,9	1 566	12,8	993	7,2
Ei toimenpiteessä	301	2,8	344	2,8	119	1,0	475	3,5
Kieltäytynyt toimenpiteestä	215	2,0	208	1,7	66	0,5	23	0,2
Ei vielä toimenpiteissä ¹⁾	-	-	-	-	-	-	452	3,3
Keskeyttänyt aktiivi toimenpiteen ²⁾	86	0,8	136	1,1	53	0,4	-	-
Ei rekisteröityä tietoa	-	-	-	-	1 051	8,6	36	0,3
Yhteensä	10 918	100,0	12 305	100,0	12 273	100,0	13 758	100,0

1) Kysytty vuonna 2015 alkaen

2) Ei kysytty vuonna 2015

3) Ei kysytty vuosina 2014 - 2015

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Taulukko 7: Toimenpiteet, joihin nuoria on ohjattu prosessin aikana vuosina 2010–2015

Toimenpide	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
	Nuorten määrä						
Nuoret toimenpiteissä	3 937	7 167	10 918	12 305	12 273	13 758	
Etsivän nuorisotyön asiakkuus							
Etsivien tuki ja tsemppaus 1)	-	-	-	-	-	11 817	
Tulevaisuustyöskentely 1)	-	-	-	-	-	4 564	
Ryhmämuotoinen toiminta 1)	-	-	-	-	-	1 471	
Nuotta-valmennus 1)	-	-	-	-	-	475	
Starttivalmennus 1)	-	-	-	-	-	399	
Palveluohjaus 1)	-	-	-	-	-	2 957	
Viranomaisverkon luominen	1 249	1 633	2 446	2 833	2 342	2 175	
Asumiseen liittyvät palvelut	880	1 453	2 239	2 667	2 890	2 883	
Ohjaus toisille etsiville 1)	-	-	-	-	-	373	
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut							
Mielenterveystoimiston palvelut	665	884	1 549	1 848	1 975	2 166	
Päihdekuntoutus	316	381	542	583	665	656	
Muu terveystakeskuspalvelu	539	730	970	1 132	1 216	1 027	
Kuntouttava työtoiminta	360	438	867	1 209	1 452	1 536	
Toimeentuloon liittyvät palvelut	1 325	2 283	3 193	3 881	4 136	4 112	
Velkaneuvonta	222	299	439	508	432	452	
Lastensuojelutoimenpide	113	91	137	204	291	287	
Muu sosiaalitoimen palvelu	560	723	1 129	1 286	1 176	799	
Liikunta, nuoriso ja vapaa-ajan palvelut							
Nuorisotoimen palvelut	523	652	1 123	1 616	1 464	1 047	
Liikuntatoimen palvelut	158	245	319	311	281	341	
Järjestöjen palvelut	327	346	435	396	415	393	
Muu vapaa-ajan palvelut	445	598	644	961	887	727	
Opinnot							
Aloittanut opinnot 2)	939	1 500	1 804	2 118	1 718	-	
Jatkanut opintoja 2)	602	1 039	1 791	2 296	2 471	-	
Peruskoulun opinnot 1)	-	-	-	-	-	376	
Ohjaava ja valmistava ammatillinen koulutus /							
Valma-koulutus 1)	-	-	-	-	-	346	
Muut nivelvaiheen opinnot 1)	-	-	-	-	-	75	
Lukion opinnot 1)	-	-	-	-	-	235	
Aloittanut ammatilliset perusopinnot 1)	-	-	-	-	-	812	
Jatkanut ammatillisia perusopintoja 1)	-	-	-	-	-	862	
Muut ammatilliset opinnot 1)	-	-	-	-	-	173	
Hakenut opiskelemaan / ohjattu koulupaikan	-	-	-	-	-	2 707	
Oppisopimuskoulutus	42	122	278	365	393	308	
Muu opiskelu 1)	-	-	-	-	-	2 160	
Työhön liittyvät toimenpiteet							
Ilmoittautuminen työttömäksi työnhakijaksi	1 058	1 842	2 712	3 230	3 042	2 773	
TE-toim. Ammatinvalinnanohjaus	376	676	885	882	798	707	
TE-toimiston työkokeilu	586	1 000	1 446	1 758	2 029	1 549	
TE-toimiston muu palvelu	419	591	840	1 149	1 210	1 644	
Työhön	339	542	825	1 257	1 406	1 435	
Työpajaan	1 090	1 589	2 252	2 838	2 811	2 213	
Muut toimenpiteet							
Ohjaaminen ryhmätoimintaan 1)	-	-	-	-	-	666	
Ohjaaminen kotouttamistoimenpiteisiin	38	86	36	51	47	32	
Armeija / siviilipalvelu 1)	-	-	-	-	-	336	
Poliisi	82	115	175	192	167	202	
Muut toimenpiteet	1 213	2 184	3 984	4 684	5 271	2 403	
Keskimääräinen toimenpide määrä / nuori	3,7	3,1	3,0	3,3	3,3	4,6	

0

5000

10000

1) Kysytty vuonna 2015 alkaen

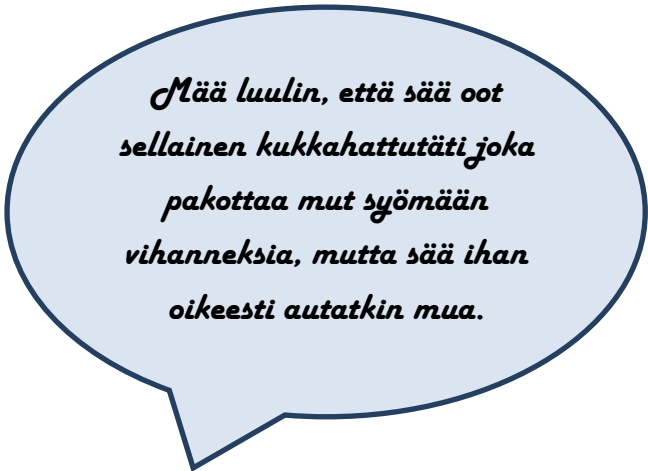
2) ei kysytty vuonna 2015

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Nuorten tarinat

Etsivän nuorisotyön kyselyssä kysytään myös tarinoita onnistumisista, esimerkkejä nuorten tilanteista ja siitä, miten vaikeaa tai helppoa nuoren on päästä oikeaan palveluun. Nämä yksittäiset tarinat tuovat esille, että joidenkin nuorten kanssa yhteistyö jatkuu pitkään. Luonnollisesti erityisesti ne nuoret jäävät työntekijöiden mieleen, joiden kanssa on tehty paljon töitä.

Työntekijöiden vaihtuvuus luo haasteensa työhön. Työntekijöiden vaihtumisen myötä nuori joutuu tutustumaan aina uudelleen uuteen aikuiseen, mikä vie oman aikansa. Haasteena on myös saada aktivoitua moniongelmaisia nuoria, joilta puuttuu oma motivaatio etsivän nuorisotyön tarjoamaan apuun.

***Mää luulin, että sää oot
sellainen kukkahattutäti joka
pakottaa mut syömään
vihanneksia, mutta sää ihan
oikeesti autatkin mua.***

Etsivän nuorisotyöntekijät kokevat onnistuneensa silloin, kun nuori saadaan elämässä eteenpäin. Etsivät eivät kuitenkaan aina välttämättä näe suoraan oman työnsä vaikuttavuutta. Sen takia yhteistyöverkosto tai oma tiimi on usein tärkeänä tukena työntekijöille.

”Nuori mies. Hankaluuksia jo peruskoulussa. Päihteitä, motivaation puutetta, rikkinäisyyttä kotiloissa, ei huvita mikään, eikä mitään tarvitse tehdä, mikä ei huvita. Erilaisia yrityksiä ammattioppilaitoksessa ilman pitkäjänteisyyttä, ammattistartteja ym. Työskentelyä kuntouttavassa työtoiminnassa työpajalla. Tiivis työ etsivän kanssa ja etsivän tsemppauksella armeijaan. Työntekijät miettivät, montako päivää nuori jaksaa / kestää armeijassa. Hän on kestänyt ja ilmoittanut päässeensä ja lähtevänsä aliupseerikouluun. Kaikki olemme olleet onnellisia ja hieman hämmästyneitä. Tämä tarina tuntuu päättyvän onnellisesti.”

”19-vuotias nuori nainen opiskeli ammattiopistossa, jossa opiskelusta ei jatkuvien poissaolojen ja asuntolassa häiriköinnin vuoksi tullut mitään. Aikaisempi historia koulunkäynnin suhteen oli jo peruskoulusta lähtien ollut vaikeata ja perustaidot, mm. lukeminen ja laskeminen olivat jääneet heikoiksi. Etsivä sai useiden viranomaiskontaktien kautta hänet tutkimuksiin, jotka johtivat kehitysvammadiagnoosiin. Sen jälkeen etsivä sai hänelle opiskelupaikan erityisammattiopistosta, jossa hän nyt saa tuettua opetusta tulevaan ammattiin. Tuettu asumismuoto koulun asuntolassa antaa valmiuksia yksin asumiseen myöhemmässä elämässä.”

”N. 20-vuotias asperger-nuorukainen, valmistuttuaan erityisammattiopistosta, ei saanut työtä ja asui vanhempiensa maatilan pihapiirissä itse rakentamassaan lautahökkkelissä, koska vanhempien kanssa oli jatkuvia erimielisyyksiä. Näistä olosuhteista etsivä löysi pojan ja sai hänet pitkien suostuttelujen jälkeen muuttamaan omaan vuokra-asuntoon kaupungin keskusta, sosiaalitoimen tukemana. Tällä hetkellä nuori mies tekee töitä pienessä siivousalan yrityksessä osa-aikaisena, hoitaa oman taloutensa ja uskaltautuu myös kuntosalille, kirjastoon ja pizzeriaan.”

”20-vuotias nuori nainen oli ollut palveluiden ulkopuolella jo vuoden verran ja etsivät olivat jokainen vuorollaan yrittäneet tavoitella häntä tuloksetta. Kun lähes vuosi oli kulunut opintojen päättymisestä, otti nuori itse yhteyttä ja kertoi, että tarvitsisi apua elämäntilanteeseensa. Nuori oli odottanut aikavarausta mielenterveyspalveluihin tuloksetta jo pidemmän aikaa. Nuori koki, ettei ollut saanut kouluaikanaan ymmärrystä mielenterveysongelmiinsa ja hänet oli ohjattu eroamaan koulusta. Nyt on kulunut neljä kuukautta siitä, kun työskentely tämän nuoren kanssa alkoi. Aktiiviset tapaamiset ja yhteydenpito nuoreen sekä mielenterveyspalveluihin on tuottanut tulosta. Nuori pääsi sairauslomalle ja hänen kuntoutuksensa pääsi vihdoin alkuun. Nuorella käy kahdesti viikosta toimintaterapeutti kotona, lisäksi nuorta on ohjattu mt-palveluiden suunnalta ryhmätoimintaan. Etsivän kanssa nuori on edelleen yhteydessä.”

”26-vuotias nuori mies joka on ollut 8 vuotta kotona. Taustalla päihde- ja mielenterveyden haasteet. Ollut etsivässä työssä 2,5 vuotta. Luottamuksen rakentuminen ollut avainasemassa. Haasteena on ollut saada nuori oikeisiin palveluihin (nuoren voimakas halu, viranomaistiet liian jäykkiä). Monen mutkan jälkeen nuori on vihdoin saanut avun ja on aloittanut kuntouttavan työtoiminnan, päässyt päihteistä ja aloittanut kuntosaliharrastuksen. Pitkäjänteinen työ on kantanut ja ollut nuorelle erityisen tärkeä.”

”Alle 25- vuotias nuori, keskeyttänyt opinnot yli 6 kk aiemmin, ei ollut hakenut mistään toimeentuloa, ei ystäviä, eristäytynyt omaan asuntoon, mt-ongelmia, ei mitään asiakkuutta mihinkään palveluun, häätö asunnosta tulossa. Tuli etsivän nuorisotyön piiriin läheisiltä tulleen huolenilmaisun johdosta. Laitettiin toimeentuloasiat kuntoon, asiakkuus terveyspalveluihin ja työnhaku voimaan. Selvitettiin vuokranantajan kanssa maksusuunnitelma ja nuori sai jäädä asuntoonsa. On tänä päivänä tarvitsemiensa palveluiden piirissä ja työskentelee kuntouttavassa työtoiminnassa.”

”Nuori on yhteispäivystyksessä akuutin poissaolo-kohtauksen vuoksi, mt-tausta. Ei muista edes omaa nimeään, on niin huonossa kunnossa. Lääkäri lähettää nuoren kotiin ja kehottaa ottamaan yhteyden tk:hon loppuviikosta, jos olo ei ole parantunut. Nuori tulee nuopparille hakemaan apua ja etsivä sattuu olemaan nuopparilla toisen asteen illassa. Etsivä lähtee illalla istumaan nuoren kanssa samaan yhteispäivystykseen. Siellä ovat pari tuntia. Etsivän rooli oli se, joka oli puhemiehenä lääkärille. Nuori ei tullut hakemaan lääkkeitä, vaan hakemaan apua. Nuori pääsi vuodeosastolle pariaksi yöksi, että tilanne rauhoittui.”

”Poika, josta naapuri on ilmoittanut, asuu isänsä kanssa. Etsivä kävi kotona ja kertoi toiminnasta. Poika oli leikkaamassa ruohoa, ja sopivat, että kun kaikki näyttäisi olevan kunnossa, ollaan yhteydessä syksyllä. Syksyn tapaamisen jälkeen sitoutui toimintaan ja ehdoteltiin työkokeilua. Liinat kiinni ja lopetti yhteistyön. Kotikäynti pitkän ajan päästä. Ehdoteltiin ryhmätoimintaa ja tuli mukaan vielä samana päivänä. Työ jatkuu. Kotikäynti tarpeellinen, puhelinsoiton perusteella ei tullut.”

”Eräs nuori joutui odottamaan useamman kuukauden, ennen kuin pystyi ilmoittautumaan työttömäksi työnhakijaksi TE-palveluissa. Hän oli alaikäinen ja

vanhemmat kävivät töissä, joten kyytiä TE-toimistoon ei ollut, ennen kuin minä kiikutin hänet sinne omalla autollani.”

”Nuori 25v. sai peruskoulun päättötodistuksen etsivän ja nuorten työpajan ansiokkaan yhteistyön avulla.”

”Nuorella heikko itsetunto ja ottaa ammattikoulusta breikin. Joitakin diagnooseja on, ja etsivä ohjaa nuoren työpajalle, jossa samat ongelmat toistuvat. Etsivä työ siirtyy yksilöohjaukseen, jonka seurauksena nuori palaa kouluun ja jatkaa siellä mallikkaasti.”

”Meillä on esimerkiksi yksi 26-v. nuori, joka ei tällä hetkellä koe tarpeelliseksi osallistua mihinkään tarjottuihin palveluihin. Hänellä on peliriippuvuus, jonka seurauksena useampien kymmenien tuhansien velat ja ulosotto. Olemme ohjanneet kuntouttavaan työtoimintaan, johon ei sitoudu/suostu. Päihdepalveluihin ei koe tarpeelliseksi osallistua, koska ei myönnä pelaamisen olevan niin isossa roolissa hänen elämässään. Mielenterveyspalveluissa on käynyt tarpeen mukaan silloin, kun hänen ajatukset ovat esimerkiksi olleet itsetuhoiset. Palkkatukityö ei kiinnosta, ei koe jaksavansa ns. oikeaa työtä. Velkaneuvontaan lopulta suostui, välitystili on sosiaalitoimen kautta. On ohjattu myös terveyspalveluihin ja erilaisiin neurologisiin tutkimuksiin, jotta voidaan poissulkea terveydelliset syyt kokonaisvaltaiseen passiivisuuteen. Nuori mies kokee olevansa elämänsä suhteellisen tyytyväinen ja esimerkiksi taloudellinen tilanne on häntä tyydyttävä. Hänellä itsellään ei siis ole ollenkaan niin polttavaa tarvetta edetä tilanteestaan mihinkään, mutta taas toisaalta on olemassa selkeästi yhteiskunnan tuottama paine siitä, että tilanteen olisi suotavaa muuttua. Kaikista tarjotuista palveluista etsivän työn tuki on tällä hetkellä ainut, minkä hän ottaa vastaan (kotikäynnit). Tällaisten asiakkaiden kohdalla on usein pohdittava sitä, mikä on etsivän työn rooli ja mihin suuntaan työskentelyllä halutaan edetä. Olemme perustelleet omaa työskentelyä sillä, että nuorelle on kuitenkin olemassa jokin palvelu ja arjessa läsnäoleminen, ilman että häntä kohtaan asetetaan enempää paineita onnistua. Aika näyttää, mihin tämän tuen avulla päästään.”

”Mies, 19 vuotta. Aluksi miestä tavataan kotona äidin luona, äidin kanssa ja erikseen, ja jutellaan ja tutustutaan. On eronnut koulusta, lähinnä pelaa tietokoneella ja tapaa kavereitaan. Päihteitä kuvioissa jonkin verran. Taustalla traumaattisia tapahtumia, joista ei kuitenkaan tahdo lähteä puhumaan, ainakaan nyt. Odottaa armeijaan pääsyä, jonne lähteekin n. 4 kk sen jälkeen, kun yhteistyö etsivien kanssa on aloitettu. Armeija alkaa hyvin ja etsivän työn asiakkuus ollaan juuri päättämässä, kun reilun 2 kk:n kuluttua armeijan alkamisesta se keskeytyy terveydellisten syiden vuoksi. Samalla nuori mies jää myös asunnottomaksi, koska ei voi palata enää äitinsä luo. Autettu nuorta miestä saamaan asunto asumiskurssin ja muun yhteistyön avulla. Asunto ja tukiasiat järjestyvätkin nopeasti, ja tarkoitus olisi hoitaa muita asioita kuntoon, jotta hän pääsisi jatkamaan armeijassa puolen vuoden kuluttua. Nuori ei kuitenkaan enää tule tapaamisiin ja vastaa satunnaisesti yhteydenottoihin. Tapaamisia sovitaan, mutta hän ei vain saavu paikalle, vastaa kyllä yleensä puhelimeen ja haluaa sopia uuden ajan. Jossain vaiheessa käyty puhelimesta hyvä keskustelu, jonka aikana selvinnyt, että nuorella miehellä runsasta päihteiden käyttöä ja masentaa. Itse puhuu töiden hakemisesta ja kouluun hakemisesta, mutta toimintakyky ei selvästikään riitä sellaiseen. Sovittu kotikäyntejä, jotka nekään eivät onnistu syystä ja toisesta. Varattu aika sosiaalityöntekijälle, jonne nuori ei saavu

paikalle. Tässä kohtaa, 10 peruuntuneen tapaamisen jälkeen todettu, että jätetään pallo nuorelle itselleen, koska häntä ei voi väkisin auttaa.”

4. Etsivät nuorisotyöntekijät vuonna 2015

Kyselyn tulosten mukaan etsivän nuorisotyön henkilötyövuosia kertyi 449, joka on 7 prosenttia enemmän kuin vuonna 2014 (419 htv) (Taulukko 8). Yhteensä 555 henkilöä työskenteli etsivänä nuorisotyöntekijänä vuonna 2015. Henkilöiden ja henkilötyövuosien määrän ero johtuu siitä, että osa henkilöistä työskenteli osa-aikaisesti etsivinä nuorisotyöntekijöinä tai vaihtoi työpaikkaansa vuoden aikana. Lisäksi vanhempainvapaa-, virkavapaa- tai opintovapaasijaisuudet tuottavat henkilöstön vaihtuvuutta vuoden aikana. Vuonna 2015 henkilöstöstä 76 % oli naisia, mikä on hieman pienempi osuus kuin vuonna 2014.

Taulukko 8: Etsivät nuorisotyöntekijät vuosina 2014–2015

Etsivä nuorisotyöntekijät	2014			2015		
	Yhteensä	Naiset		Yhteensä	Naiset	
	määrä	määrä	osuus	määrä	määrä	osuus
HTV	419	324	77,4 %	449	344	76,6 %
Henkilöiden määrä	494	378	76,5 %	555	421	75,9 %

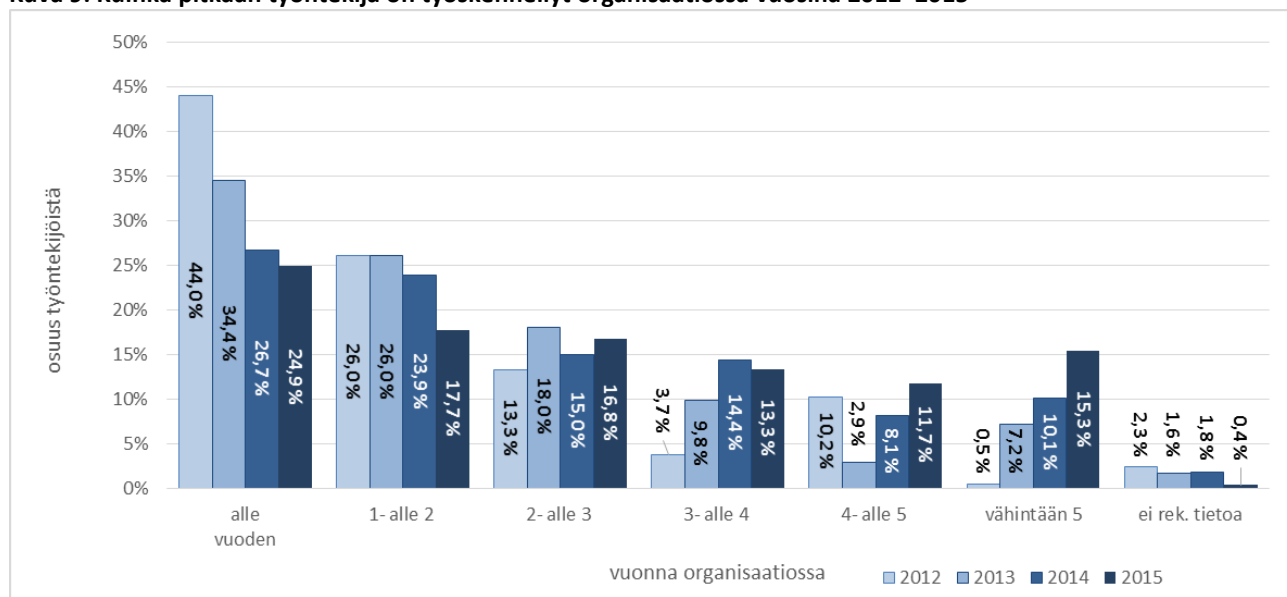
Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Työntekijöiden työkokemus

Työntekijöiden työkokemus etsivänä nuorisotyöntekijänä on pidentynyt viime vuosina merkittävästi. Vuonna 2012 noin 70 prosenttia oli työskennellyt organisaatiossa alle kaksi vuotta. Vuonna 2015 tämä osuus oli hieman yli 40 prosenttia etsivistä nuorisotyöntekijöistä.

Työntekijöiltä ei kuitenkaan puutu työkokemusta. Keskimääräinen työkokemus nuorten parissa työskentelystä oli vuonna 2015 noin 9 vuotta ja vain viidellä prosentilla työntekijöistä oli alle 2 vuotta työkokemusta nuorten parissa (Kuva 10). Työkokemus nuorten parissa on lisääntynyt hieman vuodesta 2012.

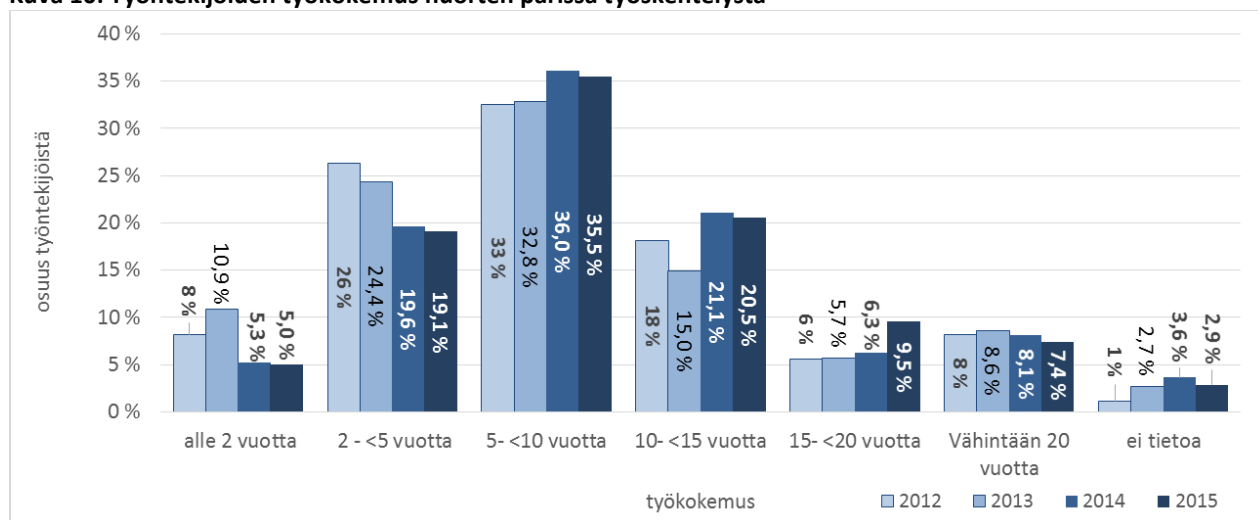
Kuva 9: Kuinka pitkään työntekijä on työskennellyt organisaatiossa vuosina 2012–2015

N= 2012:430; 2013: 488; 2014: 494; 2015: 555 työntekijää

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Kuva 10: Työntekijöiden työkokemus nuorten parissa työskentelystä

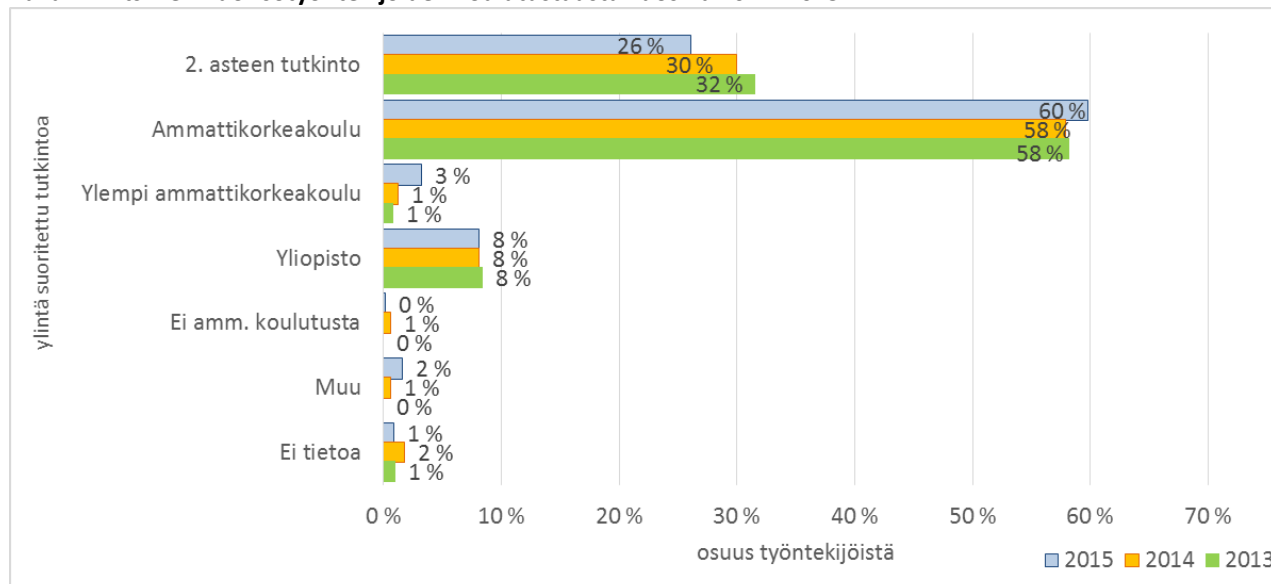
N= 2012:430; 2013: 488; 2014: 494; 2015: 555 työntekijää

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Työntekijöiden koulutustausta

Suurin osa etsivän nuorisotyön työntekijöistä on suorittanut vähintään ammattikorkeakoulututkinnon, vain muutamalla ei ole alan ammatillista tutkintoa (Kuva 11).

Kuva 11: Etsivien nuorisotyöntekijöiden koulutustausta vuosina 2014–2015

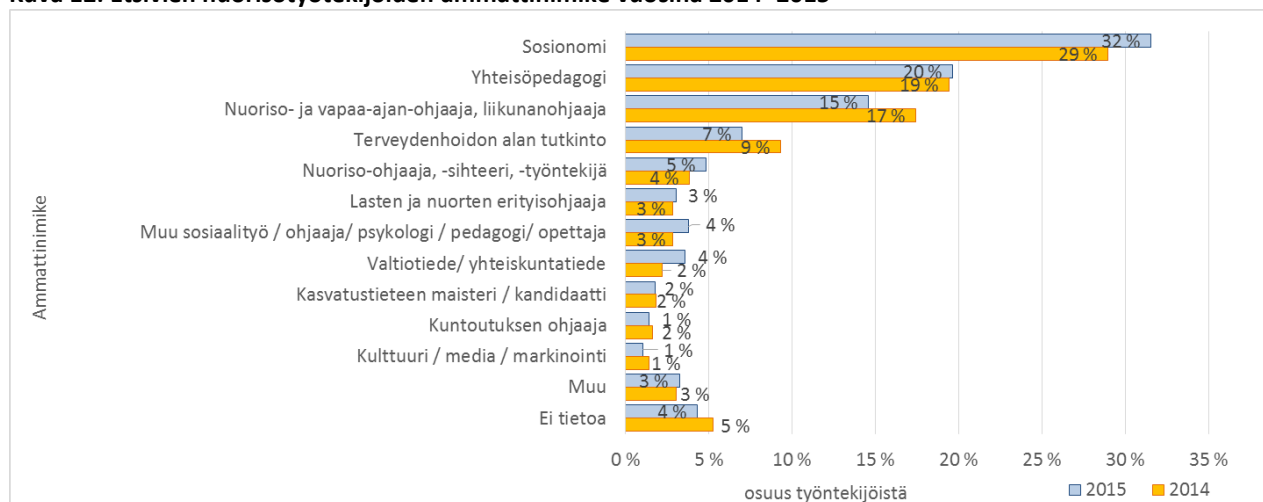

N= 2013: 488; 2014: 494; 2015: 555 työntekijää

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Yleisimmät ammattinimikkeet ovat sosionomi (32 %), yhteisöpedagogi (20 %) sekä nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaaja (15 %) (Kuva 12). Kasvatuksen ja sosiaalialan ammattilaisten lisäksi 7 % etsivistä nuorisotyöntekijöistä on taustaltaan terveydenhoidon tutkinnon suorittaneita kuten lähihoitajia, sairaanhoitajia tai mielenterveyshoitajia.

Kuva 12: Etsivien nuorisotyöntekijöiden ammattinimike vuosina 2014–2015

N= 2014: 494; 2015: 555 työntekijää

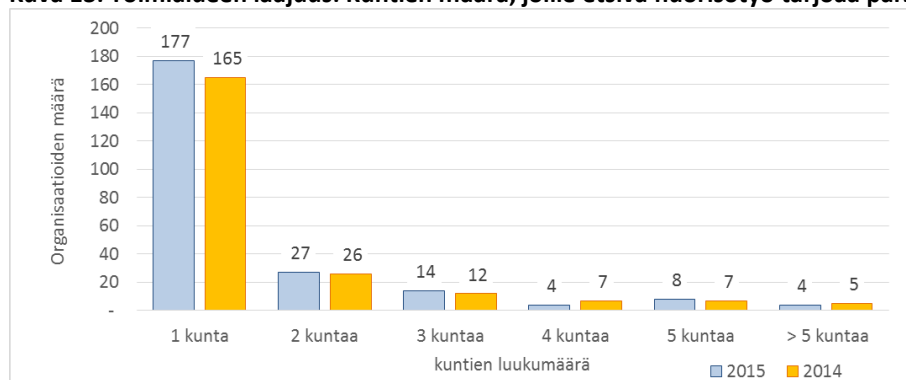
Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Etsivän nuorisotyön organisaatiot vuonna 2015

Toimialueen laajuus ja organisoitujen koko

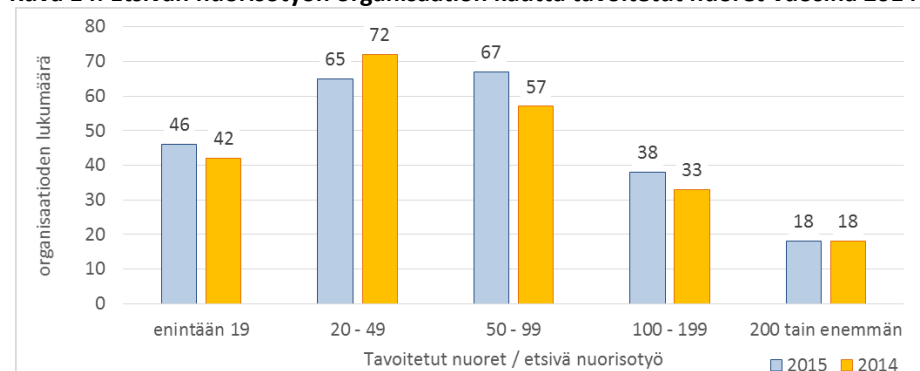
Etsivä nuorisotyö tarjoaa palvelujaan tyypillisesti omassa kunnassaan, joskus myös naapurikunnassa (Kuva 13). Muutama etsivän nuorisotyön organisaatio tarjoaa palveluita laajemmalle kuin yhden tai kahden kunnan alueelle. Neljä organisaatiota tarjoaa palvelua yli viiden kunnan alueelle tai valtakunnallisesti. Lisäksi löytyy yksi verkkopohjainen etsivän nuorisotyön organisaatio, joka tarjoaa valtakunnallista palvelua. Suurin osa etsivän nuorisotyön organisaatioista tavoitti vuonna 2015 enintään 100 nuorta (Kuva 14). Organisaatioista 18 tavoitti vähintään 200 nuorta, yli 30 % tavoitusta nuorista oli näiden etsivän nuorisotyön organisaation asiakkaita. Yleensä etsivän nuorisotyön organisaatioissa kertyi yhdestä kahteen henkilötuntivuotta (Kuva 15).

Kuva 13: Toimialueen laajuus: Kuntien määrä, joille etsivä nuorisotyö tarjoaa palveluja vuosina 2014–2015

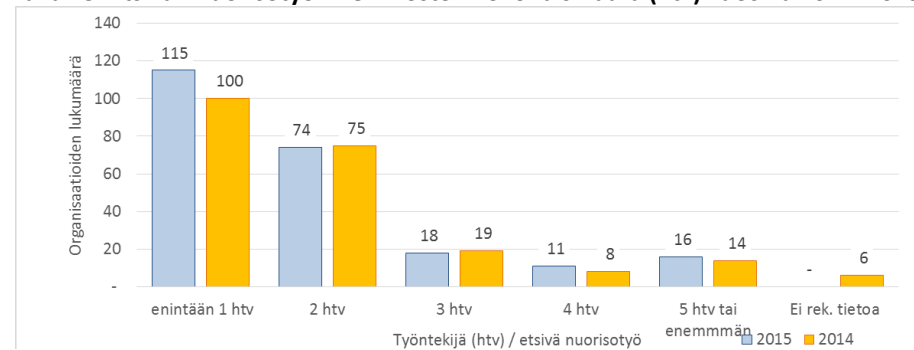
Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Kuva 14: Etsivän nuorisotyön organisaation kautta tavoitetut nuoret vuosina 2014–2015

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Kuva 15: Etsivän nuorisotyön henkilöstön kokonaismäärä (htv) vuosina 2014–2015

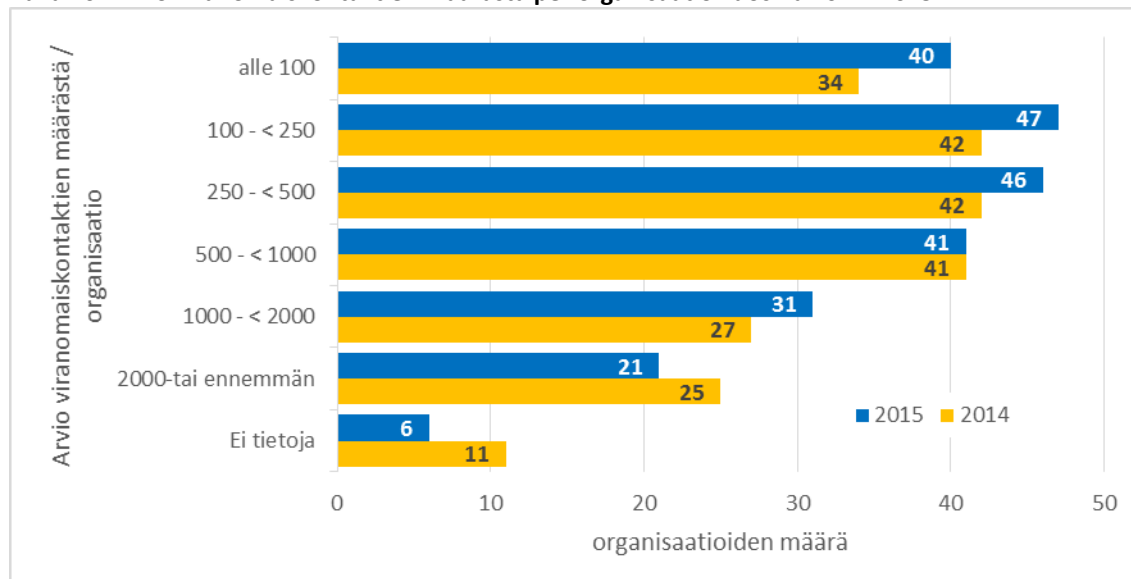

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Viranomaiskontaktit ja informaatiotilaisuudet

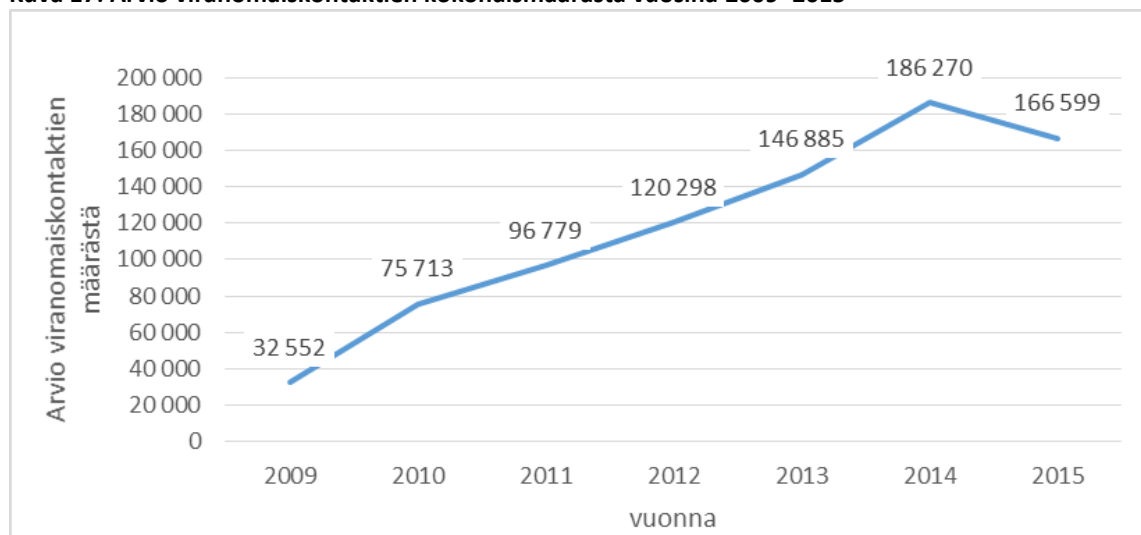
Kysymykseen etsivien arviosta siitä, montako kertaa etsivä nuorisotyö on ollut yhteydessä viranomaistahoihin nuorten asioissa vuoden aikana, oli vastauksissa merkittävää hajontaa. Joillakin oli ollut yhteyksiä viranomaisiin vain joitakin kymmeniä kertoja vuodessa, joillakin yli 2000 kertaa vuodessa. Ero on suuri, vaikka ottaisi huomioon sen, että etsivää nuorisotyötä toteuttavien organisaatioiden resursointi vaihtelee yhdestä osa-aikaisesta työntekijästä lähes kymmeneen työntekijään. Vuodesta 2009 vuoteen 2015 arvioidut viranomaiskontaktit lisääntyivät, sen sijaan vuonna 2015 vastaajat ilmoittivat edellistä vuotta vähemmän kontakteja.

Kuva 16: Arvio viranomaiskontaktien määrästä per organisaatio vuosina 2014–2015

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

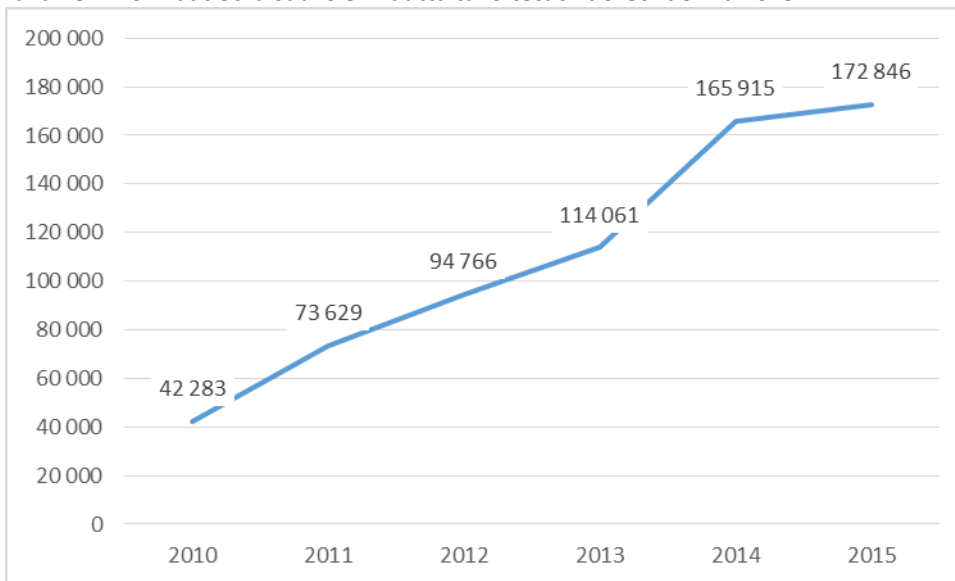
Kuva 17: Arvio viranomaiskontaktien kokonaismäärästä vuosina 2009–2015

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

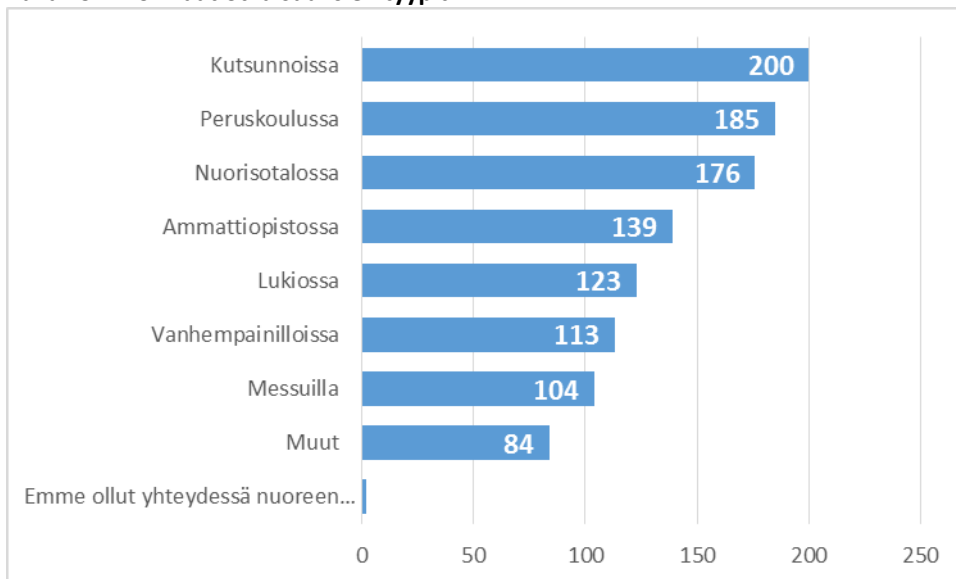
Arvioidut kontaktit nuorten kanssa erilaisissa informaatiotilaisuuksissa ovat kasvaneet vuodelta 2010. Eniten organisaatiot ovat olleet yhteydessä nuoriin kutsunnoissa, eri oppilaitoksissa ja nuorisotaloissa.

Kuva 18: Informaatiotilaisuuksien kautta tavoitetut nuoret vuonna 2015

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Kuva 19: Informaatiotilaisuuksien tyypit

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Etsivän nuorisotyön yhteistyökumppanit ja yhteistyön sujuvuus

Etsivä nuorisotyö työskentelee useiden oppilaitosten, viranomaisorganisaatioiden ja muiden kumppaneiden kanssa. Vastaajien mukaan yhteistyö sujuu tavallisesti kohtuullisen hyvin. Asteikolla 1–5 yhteistyön sujuvuuden (1 = välttävä; 5 = erinomainen) keskiarvo on 3,6. Parhaat yhteistyökokemukset ovat muiden organisaatioiden etsivien nuorisotyöntekijöiden (4,3), nuorisotoimen (4,3), nuorten työpajojen (4,2) ja sosiaalitoimen (4,0) kanssa. Etsivässä nuorisotyössä onnistuminen edellyttää vahvaa verkostoitumista, hyvää palvelujärjestelmän hallintaa ja hyödyntämistä asiakkaiden edun mukaisesti sekä hyvää viestintää päättäjien ja nuorten vanhempien suuntaan siitä, mitä etsivä nuorisotyö on ja minkälaiset asiat auttaisivat nuoria elämässä eteenpäin.

”Yhteistyö eri tahojen kanssa sujuu tällä hetkellä melko hyvin johtuen siitä, että etsivinä ovat toimineet samat henkilöt jo useamman vuoden ajan.”

”Etsivä nuorisotyö usein unohtuu tiettyjen tahojen toimesta, eivätkä koe tarpeelliseksi omien palveluiden takia. Etsivä nuorisotyö joutuu olla todella aktiivinen itse yhteistyön ylläpitämiseksi.”

”Yhteistyö puolustusvoimien sekä ammattioppilaitosten kanssa toimii erinomaisesti. Peruskoulujen kanssa yhteistyö toimii vaihtelevasti ja riippuu paljon opoista. Koulujen välillä on eroa. Lukioiden kanssa yhteistyötä tulee tiivistää.”

Uusien Ohjaamojen kanssa yhteistyö sujuu keskimäärin melko hyvin, mutta eri toimijoiden roolien nähdään vielä kaipaavan selkiyttämistä:

”Ohjaamo on tullut uutena palveluna, jossa etsivät ovat tiivistä mukana. Etsivän työn rooli Ohjaamossa hakee vielä paikkansa ja vaati jatkuvaa keskustelua/kehittämistä muiden toimijoiden kanssa.”

”Vuonna 2015 kunnassa aloitti Ohjaamo, jonka kanssa etsivä nuorisotyö on tehnyt tiivistä yhteistyötä heti alusta lähtien. On kuitenkin ottanut aikaa, keskustelua ja kokeilemista millainen rooli etsivällä nuorisotyöllä on Ohjaamossa, mihin resurssit riittävät ja minkälaisesta yhteistyöstä on nuorille hyötyä.”

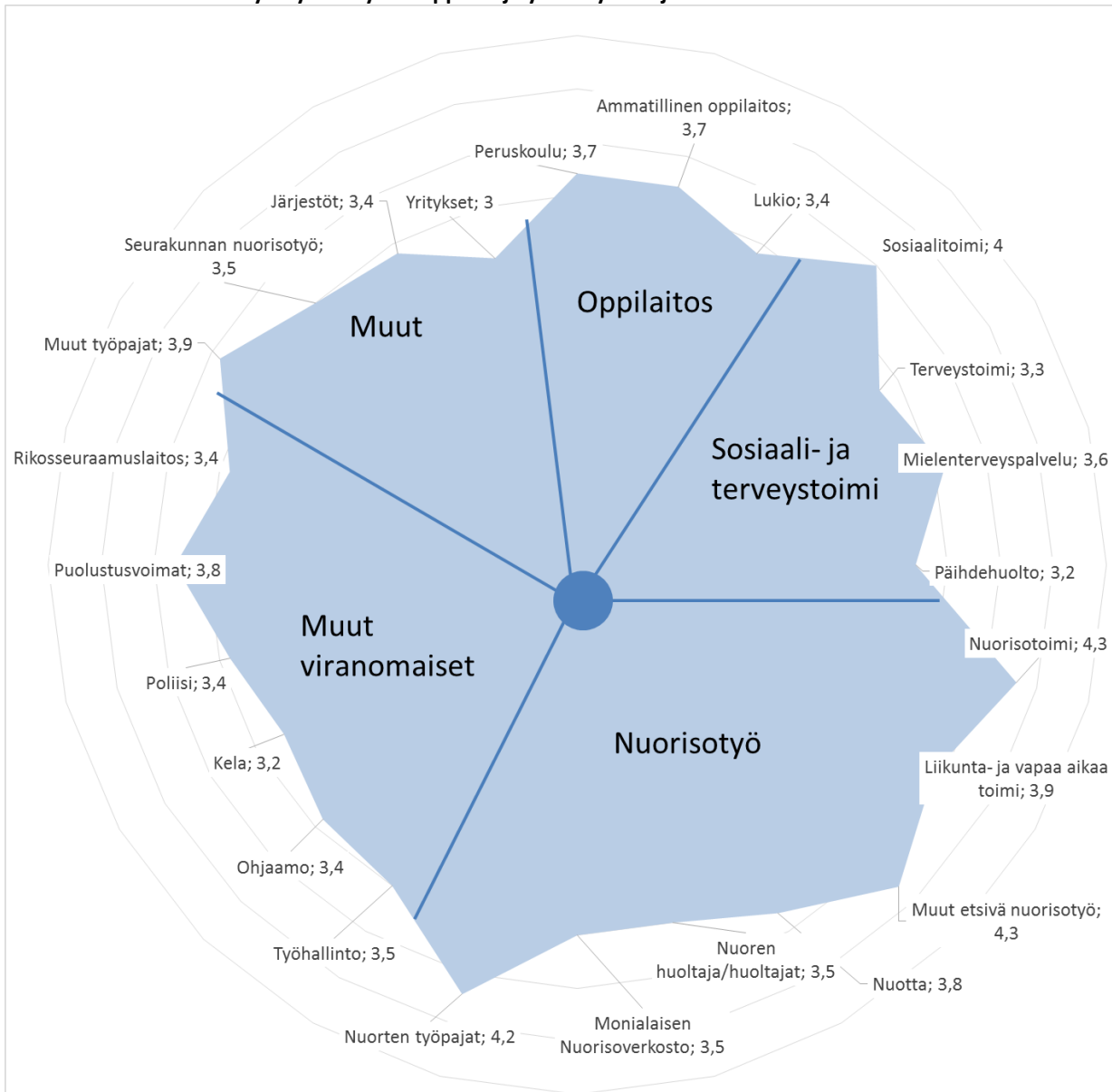
”Etsivien työn roolin kirkastaminen/selkiyttäminen suhteessa Ohjaamoon on kehittämishaaste.”

”Moniammatillinen työympäristömme (etsivät, paga, Ohjaamo, nuorisotoimi kaikki samassa talossa) antaa mahdollisuuden reagoida nopeasti ja joustavasti erilaisiin tilanteisiin. Ohjaamo-hankkeen myötä moniammatillisuus on lisääntynyt työyhteisössämme hankkeen kautta toimipaikassamme toimivien/vierailevien palveluntuottajien myötä.”

Yhteistyön kehittämistarpeita etsivät nuorisotyöntekijät näkevät paljon. Kyselyn vastaajat kommentoivat, että edelleen pitäisi kehittää selkeämpää työnjakoa ja tehtävien rajauksia eri toimijoiden kanssa. Eri vastaajat korostivat omia paikallisia kehittämistarpeita. Monet totesivat yleisesti, että ohjautumisen sujuvuutta pitäisi lisätä tai että etsiviin pitäisi ottaa yhteys varhaisemmassa vaiheessa, jotta he pystyisivät auttamaan paremmin. Lisäksi todettiin, että tiedonkulku voisi olla tehokkaampaa. Vastaajat nimesivät myös konkreettisia yhteistyökumppaneita kuten KELA, TE-toimisto, koulut, yritykset tai työpaja, joiden kanssa yhteistyö voisi olla paikallisesti sujuvampaa. Kehittämistarpeina nähtiin myös puutteet palveluiden saatavuudessa, kuten matalan kynnyksen päihdepalvelun puuttuminen paikkakunnalta. Vastaajat

ehdottivat enemmän kasvokkain tapahtuvia tapaamisia ja etsivien osallistumista paikallisten ryhmien toimintaan esimerkiksi oppilaitoksissa.

Kuva 20: Etsivän nuorisotyön yhteistyökumppanit ja yhteistyön sujuvuus vuonna 2015

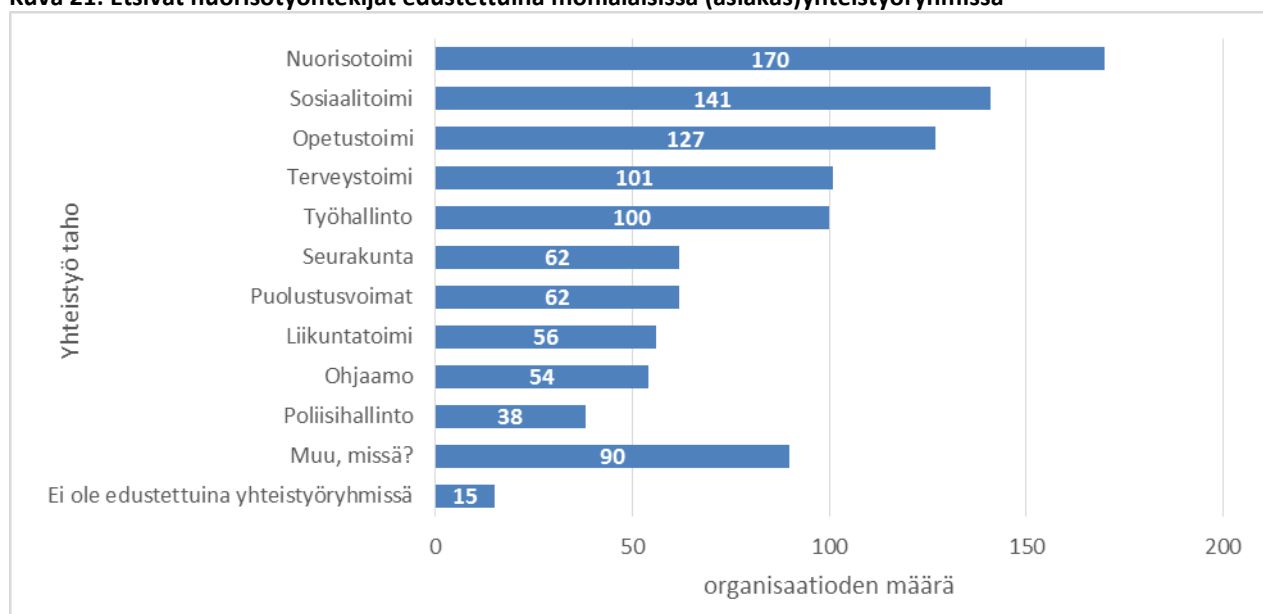

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Etsivät nuorisotyöntekijät edustettuina yhteistyöryhmissä

Etsivän nuorisotyön työntekijät ovat yleensä edustettuina joissakin muutamissa monialaisissa yhteistyöryhmissä. Yleisimpiä ovat nuorisotoimen ja sosiaalitoimen ryhmät. Lisäksi etsivän nuorisotyöntekijät ovat edustettuina hankkeissa (esim. Tajua Mut! -projektityöryhmä), erityyppisissä organisaatioissa kuten työpajoilla tai nuorisotaloilla, sekä paikallisissa työryhmissä (esim. hyvinvointi-, kriisityö- tai monialainen päihdetyöryhmä).

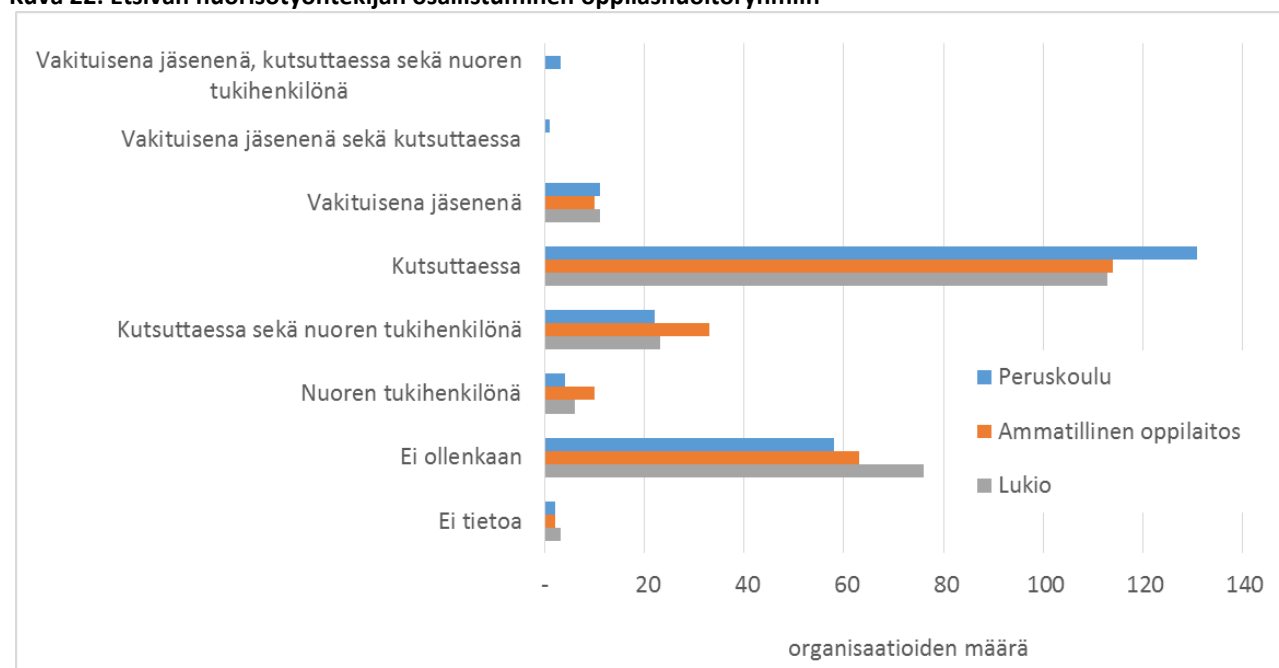
Kuva 21: Etsivät nuorisotyöntekijät edustettuina monialaisissa (asiakas)yhteistyöryhmissä

n = 232 organisaatiota (useita vastausta mahdollista)

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Kuva 22: Etsivän nuorisotyöntekijän osallistuminen oppilashuoltoryhmiin

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Etsivän nuorisotyöntekijät osallistuvat oppilashuoltoryhmiin kutsuttaessa, nuoren tukihenkilöinä tai joskus vakituksena jäsenenä. 74 prosenttia etsivistä osallistuu peruskoulun oppilashuoltoryhmien toimintaan, 72 prosenttia ammattikoulun oppilashuoltoryhmiin ja 66 prosenttia lukion oppilashuoltoryhmiin. Yleisin syy osallistumiselle on, että etsivän nuorisotyöntekijät kutsutaan osallistumaan (59–68 % etsivistä). Vain 4–6 prosenttia etsivistä osallistui vakituksina jäseninä koulujen oppilashuoltoryhmiin. Etsivät osallistuvat oppilashuoltoryhmiin nuoren tukihenkilönä eniten ammattikouluissa (19 %) ja vähiten peruskouluissa (11 %).

Koulun oppilashuollon määritelmä

- Oppilashuoltoryhmän tehtävänä on koordinoida ja kehittää koulun psyykkistä ja sosiaalista oppilashuoltotyötä. Oppilashuollolla edistetään oppilaan tasapainoista kasvua ja kehitystä sekä varmistetaan kaikille tasavertainen oppimisen mahdollisuus.
- Oppimisen ja koulunkäynnin mahdollisia esteitä selvitetään oppilaan huoltajien ja yhteistyötahojen kanssa ja pyritään luomaan tarvittavia tukitoimia koulun ja kodin avuksi.
- Yhteistyö eri tahojen kanssa on keskeistä koulun oppilashuollon kehittämisessä. Moniammatillista yhteistyötä tehdään mm. koululääkärin, avopediatrin, lasten ja nuorten mielenterveys- ja kuntoutuspalvelujen, erikoissairaanhoidon, poliisin, seurakunnan ja erilaisten järjestöjen kanssa.
- Oppilashuoltoryhmiin voivat kuulua mm. rehtori ja/tai apulaisrehtori, erityisopettaja, luokan/aineenopettaja, opinto-ohjaaja (yläkouluissa), kouluterveydenhoitaja, koulupsykologi, koulukuraattori, koululääkäri, lastensuojelun edustaja.
- Tavoitteena on luoda oppilaalle turvallinen ja terve oppimisympäristö, suojata hänen mielenterveyttään ja ehkäistä syrjäytymistä sekä edistää työyhteisön hyvinvointia.
- Oppilashuolto kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville sekä oppilashuoltopalveluista vastaaville viranomaisille. Sitä toteutetaan hyvässä yhteistyössä kotien kanssa.
- Oppilashuoltoon sisältyvät kodin ja koulun yhteistyö, kouluruokailu, koulukuljetus, iltapäiväkerhotoiminta, kouluterveydenhuolto, hammashuolto, koulun oppilashuoltoryhmät ja psykososiaalinen oppilashuoltotyö.
- Oppilashuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, lapsen, nuoren ja heidän huoltajiensa kunnioittaminen sekä eri osapuolien tietojensaantia ja salassapitoa koskevat säädökset.

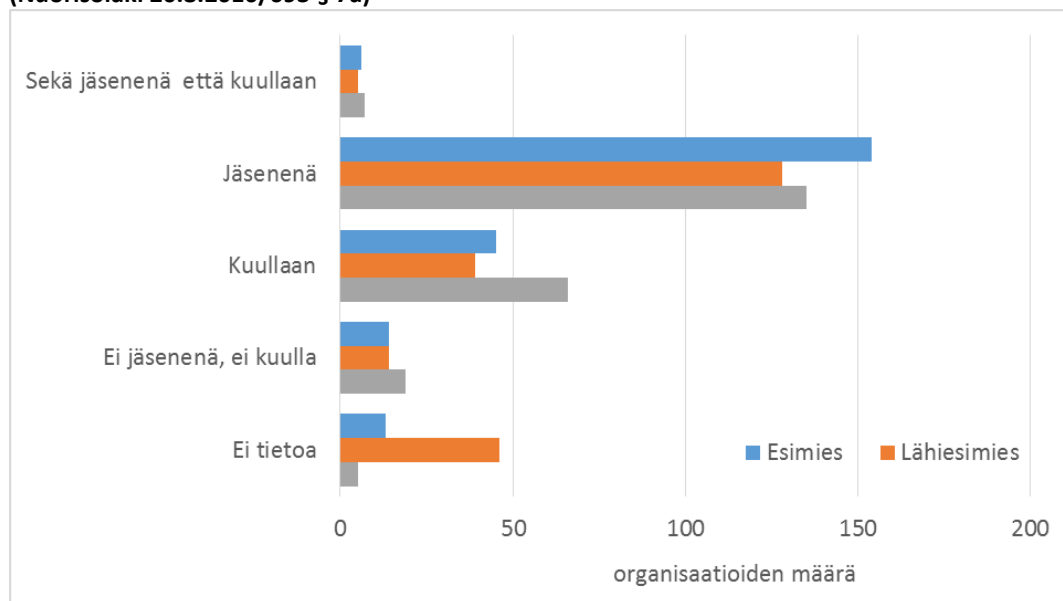
Lähde ja lisätietoja:

http://peda.net/veraja/kuopio/oppilashuolto/palveluvalikko/ak_varhainen_tuki/ohr

Etsivän nuorisotyön edustus kuntien lakisääteisessä ohjaus- ja palveluverkostossa (Nuorisolaki 20.8.2010/693 § 7a)

Nuorisolain mukaan kunnassa on oltava nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, johon kuuluvat opetus-, sosiaali- ja terveys- ja nuorisotoimen sekä työ- ja poliisihallinnon edustajat. Lisäksi verkostoon voi kuulua muiden viranomaistahojen edustajia. Yleensä etsivä nuorisotyö on edustettu kuntien lakisääteisissä ohjaus- ja palveluverkostossa. Vastaajista 96 prosenttia ilmoitti, että esimiehet, lähiesimiehet tai etsivän nuorisotyöntekijät käyvät ainakin kuultavina verkostossa, mutta useimmiten he ovat verkoston jäseniä (Kuva 23).

Kuva 23: Etsivän nuorisotyön edustus kuntien lakisääteisessä ohjaus- ja palveluverkostossa (Nuorisolaki 20.8.2010/693 § 7a)

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Nuorisolaki 20.8.2010/693 § 7 a – Monialainen yhteistyö

Paikallisten viranomaisten monialaisen yhteistyön yleistä suunnittelua ja toimeenpanon kehittämistä varten kunnassa on oltava nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, johon kuuluvat opetus-, sosiaali- ja terveys- ja nuorisotoimen sekä työ- ja poliisihallinnon edustajat. Lisäksi verkostoon voi kuulua puolustushallinnon ja muiden viranomaisten edustajia. Verkosto toimii vuorovaikutuksessa nuorten palveluja tuottavien yhteisöjen kanssa. Kunnat voivat koota myös yhteisen verkoston. Verkosto ei käsittele yksittäistä nuorta koskevia asioita.

Nuorille suunnattujen palvelujen keskinäisen toimivuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi nuorten ohjaus- ja palveluverkoston tehtävänä on:

- 1) koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta paikallisen päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi;
- 2) edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus;
- 3) suunnitella ja tehostaa yhteisiä menettelytapoja nuorten palveluihin ohjautumiseksi ja tarvittaessa palvelusta toiseen siirtymiseksi;
- 4) edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken.

Etsivän nuorisotyön osallistuminen Time out! Aikalisä! -toimintaan

Time out! Aikalisä! -hanke kehitti nuorten miesten syrjäytymistä ehkäiseviä tukitoimia ja tutki niiden vaikuttavuutta. Toimintamalli on otettu käyttöön koko maassa. Toiminnassa hyödynnetään kutsuntojen tarjoamaa viimeistä mahdollisuutta tavoittaa miesten koko ikäluokka. Kaikille kutsunnanalaisille tarjotaan tilaisuus hakeutua tukipalveluun, jota toteuttavat tehtävään koulutetut ohjaajat. Ohjaajat ovat kuntien sosiaali-, terveys- ja nuorisoalan ammattilaisia, ja tukipalvelu on osa heidän perustyötään.

Varusmiespalveluksen keskeytyessä puolustusvoimien joukko-osastojen sosiaalikuraattorit tarjoavat tukipalvelua varusmiespalveluksen keskeyttävälle miehille ja naisille ja tekevät lähetteen yhdessä asiakkaan kanssa kotikunnan ohjaajalle. Siviilipalveluksen keskeytyessä Lapinjärven koulutuskeskuksen sosiaali- ja terveydenhuoltohenkilökunta toimii vastaavasti tukipalvelun käynnistäjänä.⁵

Kolme neljäsosaa vastaajista ilmoitti, että etsivä nuorisotyö osallistuu Time out! Aikalisä! -toimintaan (Kuva 24) ja yli puolet vastaajista ilmoitti, että työntekijät ovat osallistuneet Time Out -koulutukseen (Kuva 25).

Vastaajat näkevät Aikalisä-toiminnan hyödyllisenä:

”Toiminta on todella hyvää ja sitä kautta tavoittaa aina tietyn ikäryhmän nuoret miehet. Kutsuntojen kautta on syntynyt asiakkuuksia.”

”Kutsunnoissa etsivien läsnäolo on tärkeää, mutta siihen ei tarvitsisi erikseen mitään Time Out -toimintaa. On ihan etsivien perustyötä muutenkin tukea nuoria miehiä tarvittaessa.”

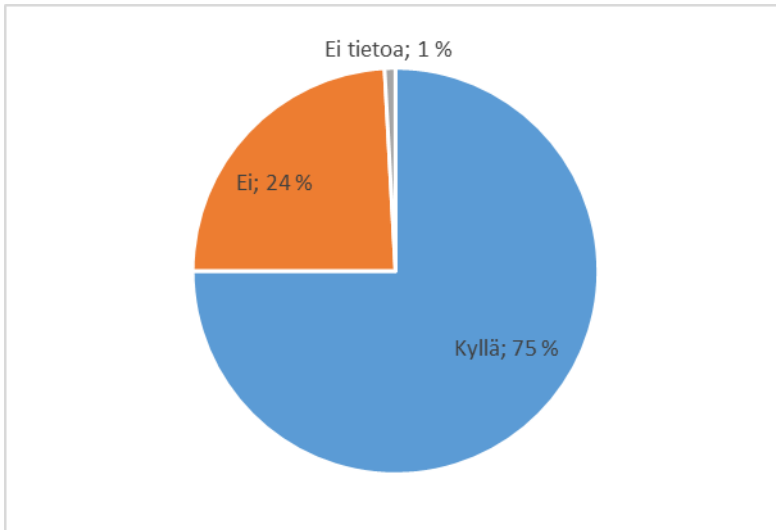
”Aikalisä-toiminta on oikein hyvä ja tarpeellinen. Mahtava mahdollisuus tavata ja jutella lähes koko ikäryhmän nuorten miesten kanssa.”

”Kutsunnoissa mukana oleminen on meille etsiville etu, siellä voivat kasvot tulla jo tutuiksi tuleville inttiläisille, myös kutsuntalautakunnista ohjataan tarvittaessa nuoria etsivien jutuille. Paikallisesti olemme puhuneet kutsuntalautakunnissa olevien sosiaalityöntekijöiden kanssa ylipainoisten nuorten saamista lykkäyksistä, että olisiko mahdollista muodostaa heistä pienryhmiä joiden painonhallintaa tukisivat esim. sosiaalityö ja liikuntatoimi. Etsivä työ voisi olla ohjaamassa ryhmään, sosiaalityöltä saisi taloudellista tukea mahdollisiin liikunnallisiin ohjauksiin. Asiaa täällä selvittelemme. Viimeksi kutsuntojen kuntapalautteessa keskustelimme myös vierailusta varuskuntaan, jonne paikallisia nuoria pääosin ohjataan. Sosiaalikuraattoreiden kanssa yhteydenpito toimii hyvin!”

”Kaikista erilaisista valmiista toimintamalleista on hyötyä arjen etsivässä työssä. Olemme kuitenkin todenneet, että kutsuntoihin osallistuminen ei tuottanut odotettua hyötyä nuoren näkökulmasta. Etsivän nuorisotyön kanssa yhteistyössä toimivan terveydenhoitajan kutsuntatarkastus on merkityksellinen ja siihen tulee varata riittävästi resursseja. Näin terveydenhoitaja voi lähettää nuoren jo ennen kutsuntoja etsivään nuorisotyöhön.”

⁵ Lisätietoja: <https://www.thl.fi/fi/web/mielenterveys/mielenterveyden-edistaminen/keinoja-mielenterveyden-edistamiseen/time-out-aikalisa-elama-raiteilleen>

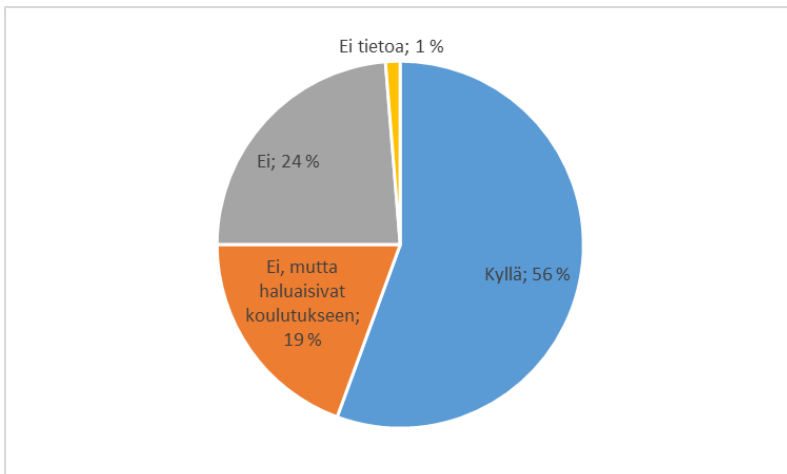
Kuva 24: Etsivien osallistuminen Time out! Aikalisä! -toimintaan

n=232

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

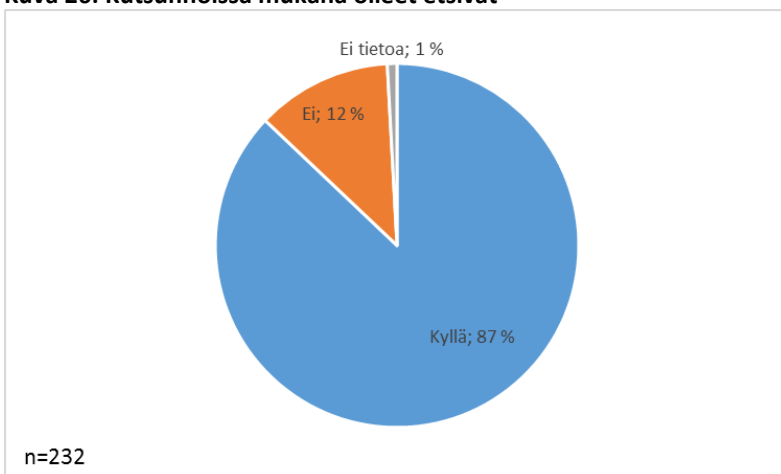
Kuva 25: Time out! Aikalisä! -koulutukseen osallistuneet etsivät

n=232

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Kuva 26: Kutsunnoissa mukana olleet etsivät

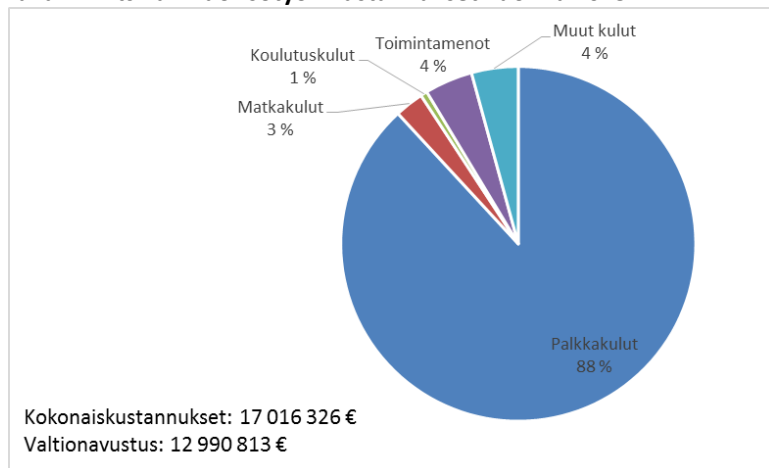
n=232

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Etsivän nuorisotyön kustannukset ja valtionavustukset vuonna 2015

Vuonna 2015 etsivän nuorisotyön organisaatiot ilmoittivat kustannuksiksi yhteensä 17 miljoona euroa, reilusti 9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2014 (15,6 miljoona euroa). Kustannuslaskelman mukaan palkkakulut muodostavat suurimman yksittäisen menoerän (88 %). Etsivälle nuorisotyölle on perustettu oma kustannuspaikka tilikarttaan yli 90 % organisaatiosta. Kuitenkin muutamilla etsivän nuorisotyön organisaatioilla on vaikeuksia raportoida kustannuksia, muun muassa siksi, että esim. koska tuloslaskelma ei ollut vielä valmis kyselyyn vastaamisajankohtana helmikuussa tai laskelmia ei ole tehty kalenterivuoden mukaan. Etsivää nuorisotyötä rahoitetaan suurimmaksi osaksi valtionavustuksella.⁶

Kuva 27: Etsivän nuorisotyön kustannukset vuonna 2015

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

Taulukko 9: Etsivän nuorisotyön kustannukset ja valtionavustus vuonna 2015

Kustannukset/ valtionavustus	Etelä-Suomi		Itä-Suomi		Lappi		Lounais-Suomi		Länsi- ja Sisä-Suomi		Pohjois-Suomi		Suomi	
	euroa	osuus %	euroa	osuus %	euroa	osuus %	euroa	osuus %	euroa	osuus %	euroa	osuus %	euroa	osuus %
Palkkakulut	4 606 064	87,8 %	2 104 140	90,8 %	859 467	85,2 %	1 820 791	89,7 %	3 833 485	86,2 %	1 773 746	90,0 %	14 997 693	88,1 %
Matkakulut	120 072	2,3 %	60 354	2,6 %	21 635	2,1 %	51 916	2,6 %	137 301	3,1 %	56 328	2,9 %	447 606	2,6 %
Koulutuskulut	30 927	0,6 %	13 341	0,6 %	7 413	0,7 %	15 506	0,8 %	25 993	0,6 %	10 876	0,6 %	104 056	0,6 %
Toimintamenot	149 942	2,9 %	97 298	4,2 %	38 138	3,8 %	124 054	6,1 %	258 196	5,8 %	75 654	3,8 %	743 282	4,4 %
Muut kulut	337 008	6,4 %	41 013	1,8 %	81 665	8,1 %	16 773	0,8 %	192 220	4,3 %	55 008	2,8 %	723 687	4,3 %
Yhteensä	5 244 015	100,0 %	2 316 146	100,0 %	1 008 318	100,0 %	2 029 040	100,0 %	4 447 195	100,0 %	1 971 612	100,0 %	17 016 326	100,0 %
Valtionavustus	3 702 677		1 835 086		880 000		1 540 000		3 539 050		1 494 000		12 990 813	

Lähde: OKM/TPY (Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kysely)

⁶ Valtionavustuksen määrä voi poiketa muissa lähteissä ilmoitetusta luvusta (esim. OKM:n sivusto), koska jotkut organisaatiot siirtävät avustuksia seuraavan vuoden budjettiin.

Asiakashallinta- tai tilastointijärjestelmä

Vastaajista 93 prosenttia ilmoitti, että etsivä nuorisotyö käyttää PARentia⁷ asiakashallinta- tai tilastointijärjestelmänä. PARent-järjestelmä on KYT ry:n kehittämä työkalu etsivän nuorisotyön tilastointiin, asiakasseurantaan ja raportointiin. PAR-järjestelmät on luotu vuonna 2009. PAR on opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama hanke, ja järjestelmä on käyttäjälle maksuton. Nykyisen PARentin avulla organisaatiot voivat lähettää osan vastauksista vuosittaiseen valtakunnalliseen etsivän nuorisotyön kyselyyn automaattisesti, mikä helpottaa vastaamista ja vähentää siihen käytettävää aikaa. Yksittäisissä kommentteissa tulee esille, että PARentin käyttäminen tuntuu joskus hankalalta ja aikaa vievältä. Toisaalta myös viime vuosien kehittämistyötä kiitettiin.

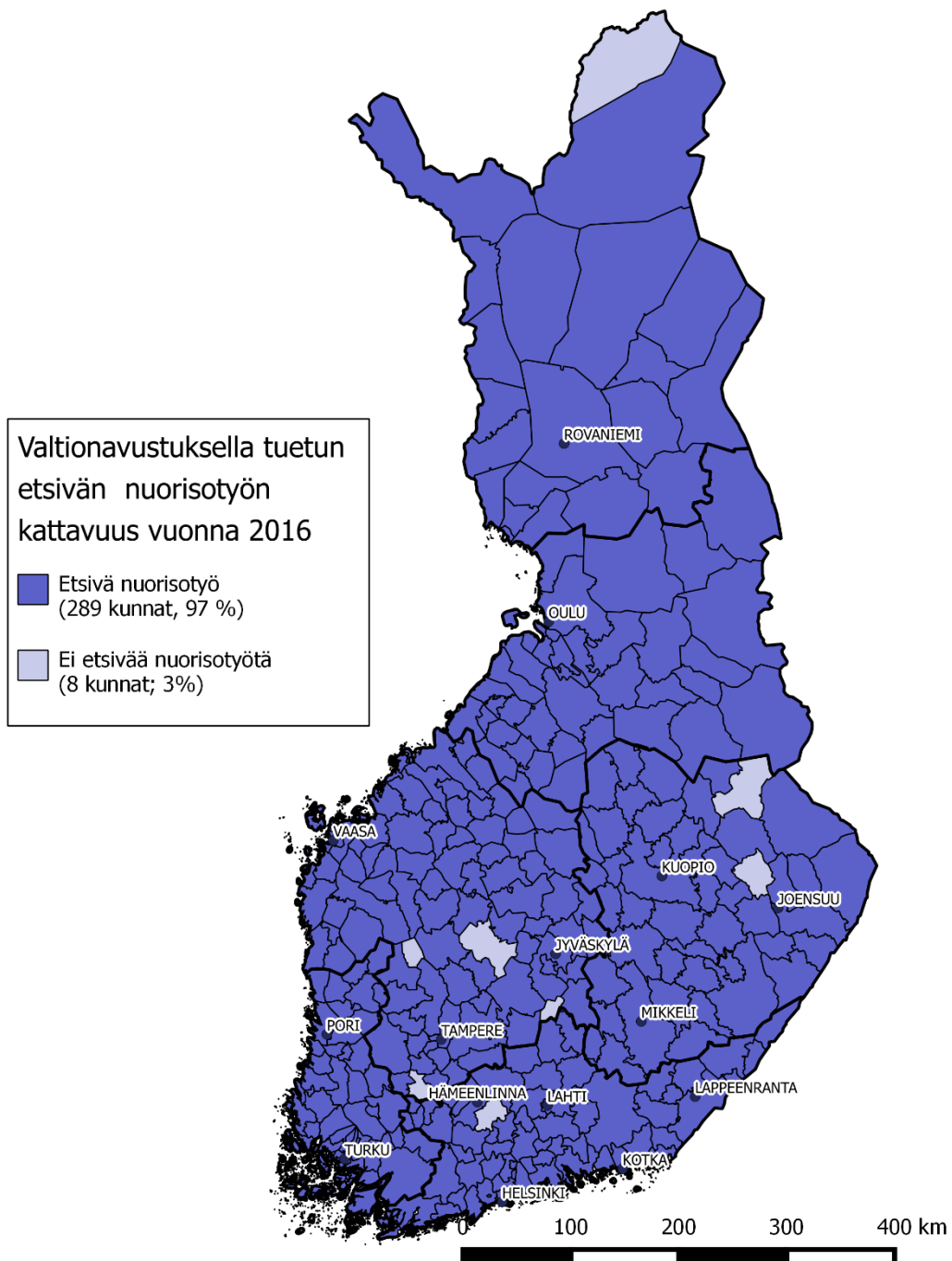
Taulukko 10: Onko organisaatiossanne käytössä jokin asiakashallinta- tai tilastointijärjestelmä?

Vastaus	2014		2015	
	Määrä	Osuus	Määrä	Osuus
Kyllä, PARent	199	89,6 %	215	92,7 %
Kyllä, paikallinen ohjelma, mikä on linkitetty PARent:iin	3	1,4 %	4	1,7 %
Kyllä, joku muu ohjelma ¹⁾	10	4,5 %	6	2,6 %
Ei, mutta suunnitteilla ²⁾	7	3,2 %	4	1,7 %
Ei käytössä	3	1,4 %	2	0,9 %
Ei tietoa	-	-	1	0,4 %
Yhteensä	222	100 %	232	100 %

⁷ lisätietoja PAR-järjestelmä: <http://www.kyt.fi/index.php/par-jarjestelmat>

5. Valtionavustuksella tuetun etsivän nuorisotyön kattavuus 2016

Kuva 28: Valtionavustuksella tuetun etsivän nuorisotyön kattavuus 2016

Lähde: Aluehallintovirastot (AVI)

Kuvailulehti

Julkaisija Osasto	Opetus- ja kulttuuriministeriö Nuoris- ja liikuntapolitiikan osasto			Julkaisu-aika syyskuu 2016
Tekijä(t)	Valtakunnallinen työpajayhdistys ry (Ruth Bamming) ja opetus- ja kulttuuriministeriö (Merja Hilpinen)			
Julkaisun nimi	Etsivä nuorisotyö 2015			
Julkaisusarjan nimi ja numero	Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016:28			
Julkaisun teema	nuoris			
Julkaisun osat	raportti			
Tiivistelmä	<p>Etsivän nuorisotyön 2015 raportti on kooste opetus- ja kulttuuriministeriön valtakunnallisesta etsivän nuorisotyön kyselystä vuodelta 2015. Etsivän nuorisotyön tavoittamien nuorten määrä on kasvanut tasaisesti, ja sen rooli nuorten palvelujärjestelmässä vahvistunut. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi viime vuonna etsivään nuorisotyöhön hieman yli 13 miljoonaa euroa.</p> <p>Viime vuonna 555 etsivää nuorisotyöntekijää tavoitti noin 18 900 nuorta. Tavoitetuista nuorista noin 73 % oli toimenpiteissä ja kaksi prosenttia kieltäytyi yhteistyöstä. Tavoitetuista nuorista noin 90 % oli iältään 16–25-vuotiaita. Etsivän nuorisotyön piirissä on enemmän miehiä kuin naisia kaikissa ikäryhmissä.</p> <p>Suurin osa tavoitetuista nuorista, 63 %, on suorittanut vain peruskoulun. Vielä peruskoulua käyvien nuorten osuus on pienentynyt (5,7 %) ja entistä suuremmalla osalla tavoitetuista nuorista on joko aloitettuna tai suoritettuna ammatillinen perustutkinto, lukio tai jatkokoulutus. Tavoitetuista nuorista 33 % käy joko peruskoulua tai opiskelee muussa oppilaitoksessa. Yhä suurempi osa, 65 %, oli ollut vuonna 2015 työttömäksi ilmoittautuneena.</p> <p>Etsivät nuorisotyöntekijät ohjaavat nuoria monipuolisesti eri palveluihin ja toimenpiteisiin. Nuoria ohjattiin ensisijaisesti sosiaali- ja terveystoimen palveluihin (15,2 %) sekä opintoihin (26,5 %) ja työhön liittyviin toimenpiteisiin (26,1 %). Etsivän nuorisotyön neuvonta, ohjaus ja tulevaisuuden suunnittelu yhdessä nuoren kanssa sekä tsemppaus olivat olleet ensisijaisia asioita asiakassuhteessa.</p> <p>Vain viidelle prosentille tavoitetuista nuorista palkka on pääasiallinen toimentulon lähde. Vaikka vanhempien rooli on yhä pienempi, niin lähes 30 % saa tukea vanhemmilta. Monet tavoitetuista nuorista ovat olleet ns. tuloloukussa: he eivät saa enää opintotukea, mutta eivät ole vielä oikeutettuja työttömyysturvaan ja hakevat toimeentulotukea. Pääkaupunkiseudulla asumistilanne on haastavampi kuin muualla maassa. Vain 29 % tavoitetuista nuorista asuu omassa vuokra-asunnossa tai omassa omistusasunnossa, kun koko maassa osuus on 45 %. Koko maassa noin kaksi prosenttia on ollut asunnottomia, pääkaupunkiseudulla osuus on ollut kuusi prosenttia.</p> <p>Nuoret tulevat etsivän nuorisotyön piiriin hyvin erilaisten ohjaavien tahojen kautta. Joka kolmas nuori tulee etsivään nuorisotyöhön oppilaitoksen kautta. Erityisesti toisen asteen ammatilliset oppilaitokset työskentelevät tiiviisti yhdessä etsivien nuorisotyöntekijöiden kanssa. Yhä suurempi osuus nuorista oli ottanut suoraan (osa kavereiden tai sukulaisten avulla) yhteyttä etsiviin nuorisotyöntekijöihin.</p>			
Asiasanat	etsivä nuorisotyö, nuorisotyö, nuoris, nuorisopolitiikka, nuorisotakuu, yhteiskuntatakuu			
URN	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-418-4			
	ISBN (nid.) -	ISSN (painettu) -	ISBN (PDF) 978-952-263-418-4	ISSN (PDF) 1799-0351
	Sivumäärä 42	Kieli suomi	Dnro	
Julkaisun myynti/jakelu	www.minedu.fi/julkaisut			
Julkaisun kustantaja	Opetus- ja kulttuuriministeriö			

Presentationsblad

Utgivare Avdelningen	Undervisnings- och kulturministeriet Ungdoms- och idrottspolitiska avdelningen			Utgivningsdatum september 2016
Författare	Valtakunnallinen työpajayhdistys ry – Nationella verkstadsföreningen rf (Ruth Bamming) och undervisnings- och kulturministeriet (Merja Hilpinen)			
Publikationens namn	Det uppsökande ungdomsarbetet 2015			
Seriens namn och nummer	Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2016:28			
Publikationens tema	ungdom			
Publikationens delar	rapport			
Referat	<p>Rapporten Det uppsökande ungdomsarbetet 2015 är ett sammandrag av den landsomfattande enkäten som utfördes om uppsökande ungdomsarbete år 2015. Antalet ungdomar som det uppsökande ungdomsarbetet når har ökat jämnt över åren och dess roll i de ungas servicesystem har kontinuerligt stärkts. I fjol beviljade undervisnings- och kulturministeriet drygt 13 miljoner euro till det uppsökande ungdomsarbetet.</p> <p>I fjol fanns det 555 personer anställda inom det uppsökande ungdomsarbetet. Cirka 18 900 unga personer kontaktades. Av de här ungdomarna var 73 % engagerade i något slags verksamhetsåtgärder och två procent nekade till samarbete. Av de ungdomar som kontaktades var cirka 90 % i åldern 16–25. I alla åldersgrupper inom det uppsökande ungdomsarbetet är männen fler än kvinnorna.</p> <p>Merparten ungdomar, 63 %, har enbart genomgått grundskolan. Andelen ungdomar som ännu inte var klar med grundskolan har gått ner (5,7 %) och en större del än tidigare av de ungdomar som kontaktades håller antingen på att avlägga en yrkesexamen på grundläggande nivå eller har redan avlagt examen inom den här utbildningen. Samma gäller gymnasiet eller fortsatta studier. Av de ungdomar som kontaktades går 33 % antingen i grundskola eller studerar i en annan läroanstalt. En ökande andel, 65 %, har år 2015 anmält sig som arbetslösa.</p> <p>De anställda inom det uppsökande ungdomsarbetet handleder på ett mångsidigt sätt de unga att ta del av olika tjänster och åtgärder. I första hand handlar det om tjänster inom social- och hälsovård (15,2 %) och studier (26,5 %) samt åtgärder som ansluter sig till arbete (26,1 %). Det uppsökande arbetets rådgivning, handledning och planeringen av framtiden tillsammans med den unga är den drivande kraften i arbetet. Viktigt var också den uppmuntran som den unga fick.</p> <p>Bara fem procent av de unga hade lön att tillgå som sin huvudsakliga inkomstkälla. Även om föräldrarnas roll är i avtagande så erhåller närmare 30 % stöd av föräldrarna. Flera av de ungdomar som har nåtts har varit i en s.k. inkomstfälla: de får inte längre studiestöd och är ännu inte berättigade till arbetslöshetsskydd. De ansöker om utkomststöd. I huvudstadsregionen är bostadsläget mer utmanande än på andra ställen i landet: bara 29 % av de ungdomar som enkäten omfattar bor i en egen hyresbostad eller i en egen ägarbostad. Motsvarande andel i hela landet är 45 %. I hela landet uppgår andelen personer som har lidit av bostadslöshet till cirka två procent medan motsvarande andel i huvudstadsregionen har varit sex procent.</p> <p>De unga kommer i åtnjutande av det uppsökande ungdomsarbetets tjänster på många olika sätt. För var tredje ung person är det läroanstalten som är den förenande länken. Speciellt är det läroanstalterna på det andra stadiet som samarbetar aktivt med de anställda inom det uppsökande ungdomsarbetet. En ökande andel ungdomar hade direkt (somliga med hjälp av kompisar eller släktingar) tagit kontakt med personalen inom det uppsökande ungdomsarbetet.</p>			
Nyckelord	det uppsökande ungdomsarbetet, ungdomsarbete, ungdom, ungdomspolitik, ungdomsgarantin, samhällsgarantin			
URN	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-418-4			
	ISBN (tryckt)	ISSN (tryckt)	ISBN (PDF)	ISSN (Online)
	-	-	978-952-263-418-4	1799-0351
	Sidoantal	Språk	Dnro	
	42	finska		
Finansiering/ förläggare	www.minedu.fi/publikationer			
Beställningar/ distribution	Undervisnings- och kulturministeriet			

Description

Published by Department	Ministry of Education and Culture Department for Youth and Sport Policy			Date of publication September 2016
Authors	National Workshop Association (NWA) (Ruth Bamming) and Ministry of Education and Culture (Merja Hilpinen)			
Title of publication	Outreach youth work 2015			
Series and publication number	Publications of the Ministry of Education and Culture, Finland 2016:28			
Theme of publication	Youth			
Publication parts	Report			
Abstract	<p>Outreach youth work 2015 report is a summary of the national inquiry on outreach youth work conducted by the Ministry of Education and Culture. The number of young people reached by the work has been growing steadily and it has gained a more prominent role in the service system for the young. Last year the Ministry of Education and Culture granted a little over EUR 13 million for outreach youth work.</p> <p>The number of young people reached by the 555 outreach youth workers was about 18 900, about 90% of them aged 16 to 25 years. About 73% of them participated in some of the measures offered and 2% refused all cooperation. In all age groups there were more males than females among the young people covered by the work.</p> <p>Most of the young people reached (63%) had completed the basic education syllabus only. The share of young people still attending basic education has decreased (5.7%) and a growing share of the young people reached had either started or completed vocational or general upper secondary education or further education. Of the young people reached 33% were either attending basic education or studying in another education institution. The share of those who had declared themselves as unemployed was 65%, which is higher than before.</p> <p>Outreach youth workers steer the young to a variety of services and measures, including social welfare and health services (15.2%), studies (26.5%) and work-related measures (26.1%). Key issues in the customer relationships of outreach youth work were advice, guidance and planning for the future together with the young people and general encouragement.</p> <p>Only 5% of the young people reached had a main source of livelihood. Even if the role of parents is decreasing, almost 30% still got some financial support from their parents. Many of the young people reached had been pushed into the income trap: they were no longer entitled to study grants but were also not entitled to unemployment allowance and had to apply for social assistance. In the capital region the housing situation is more challenging than in the other parts of Finland. Only 29% of the young people reached lived in a rental apartment of their own or owned an apartment, while in the whole country this share was 45%. In the whole country about 2% of these young people had been homeless, while in the capital region this was 6%.</p> <p>Young people are guided to outreach youth works via various channels. One out of three was guided there by an education institution. Upper secondary education institutions, in particular, work in close cooperation with outreach youth workers. A growing share of the young had contacted the outreach youth workers directly, some with the assistance of friends or relatives.</p>			
Keywords	outreach youth work, youth work, young people, youth policy, youth guarantee, social guarante			
URN	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-418-4			
	ISBN (print)	ISSN (print)	ISBN (PDF)	ISSN (Online)
	-	-	978-952-263-418-4	1799-0351
	Number of pages	Language	Dnro	
	42	Finnish		
Sale/ Distribution	www.minedu.fi/publications			
Funded/ Published by	the Ministry of Education and Culture, Finland			

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja -sarjassa vuonna 2016 ilmestyneet

1	Maahanmuuttajien koulutuspolut ja integrointi –
kipupisteet ja toimenpide-esitykset	20	Vietävän hyvää toisen asteen koulutusta! Toimet
toisen asteen koulutusviennin edistämiseksi
2	Tutkijanuran tilannekuva. Tutkijanuratyöryhmän
loppuraportti	23	Ehdotus uudeksi ammatillisen koulutuksen
tutkintorakenteeksi
3	Miten tohtorit työllistyvät	26	Työpajatoiminta 2015
4	Taidenäyttelyiden järjestämiseen liittyvistä
sopimus- ja korvauskäytännöistä. Työryhmän
loppuraportti		
5	Studiegångar och integrering av invandrare –
smärtpunkter och åtgärdsförslag		
6	The educational tracks and integration of
immigrants – problematic areas and proposals
for actions		
7	Opintotuen uudistaminen. Selvitysmiehen
raportti		
8	Ehdotus koulutussopimuksen käyttöönotosta
ammatillisessa koulutuksessa		
9	Koulutusviennin tiekartta (2016–2019)		
10	Osaamis- ja koulutustarpeiden valtakunnallisen
ennakoinnin kehittäminen		
11	Liikuntatoimi tilastojen valossa;
Perustilastot vuodelta 2014		
12	Tutkimuksen monitieteisyys ja laatu		
13	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan
valtionavustustoiminnan uudistaminen		
14	Yrittäjyyden tukemisen hyvät käytänteet
korkeakouluissa 2016		
15	Neliportaisen tutkijanuramallin arviointihanke.
Loppuraportti		
16	Ulkomaiset tutkijat ja julkaisuaktiivisuus		
17	Taiteen ja kulttuurin valtionavustuspolitiikan
uudistus		
18	Pieni riski – suuri mahdollisuus;
Ehdotus audiovisuaalisen tuotannon
kannustinjärjestelmäksi		
19	Yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa –
painopisteenä harrastamisen hinta		

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Ministry of Education and Culture

Ministère de l'Éducation et de la Culture

Aluehallintovirasto
Regionförvaltningsverket

ISBN 978-952-263-418-4 (PDF)

ISSN 1799-0351 (PDF)